

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 1999-2000

28 juni 2000

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR ONDERWIJS, VORMING EN WETENSCHAPSBELEID

Vraag om uitleg van de heer Gilbert Vanleenhove tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de mogelijke wijziging van het systeem terbeschikkingstelling 55+

Vraag om uitleg van mevrouw Margriet Hermans tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over studietoelagen voor zelfstandigen

Vraag om uitleg van de heer Luk Van Nieuwenhuysen tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over het onderwijsvoorrangsbeleid Brussel

Vraag om uitleg van mevrouw Trees Merckx-Van Goey tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de implicaties van het federaal veiligheids- en detentieplan voor het onderwijsbeleid van de Vlaamse Gemeenschap

Vraag om uitleg van mevrouw Simonne Janssens-Vanoppen tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over het onderwijsvoorrangsbeleid en de ontwikkeling van een Kenniscentrum

Vraag om uitleg van de heer Patrick Hostekint tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de topsportscholen in Vlaanderen

Vraag om uitleg van de heer Dirk De Cock tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de verplaatsing van woon-schoolverkeer

Commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid

Woensdag 28 juni 2000

WAARNEMEND VOORZITTER : De heer André Van Nieuwerkerke

– *De vraag om uitleg wordt gehouden om 10.54 uur.*

Vraag om uitleg van de heer Gilbert Vanleenhove tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de mogelijke wijziging van het systeem terbeschikkingstelling 55+

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Vanleenhove tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de mogelijke wijziging van het systeem terbeschikkingstelling 55+.

De heer Vanleenhove heeft het woord.

De heer Gilbert Vanleenhove : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, ik had er eerst even aan gedacht mijn vraag, die ik vorige week woensdag had ingediend, in te trekken omdat ik signalen had opgevangen dat er iets bewoog met betrekking tot de regeling terbeschikkingstelling 55+ en de ermee samenhangende pensioenregeling. Ik ben echter enigszins in snelheid genomen door de media-aandacht die maandag voor deze aangelegenheid is opgestoken.

Mevrouw de minister, gisteren hebben we reeds de gelegenheid gehad u hierover in de plenaire vergadering actuele vragen te stellen, maar ook na uw antwoord van gisteren vond ik het nodig en nuttig u de vraag opnieuw te stellen.

In dit parlement buigen we ons allemaal over de problematiek van de herwaardering van het leraarsambt waarvan de eindloopbaanregeling een fundamenteel onderdeel vormt. Als de federale regering ons nu oplegt hoe dit concreet moet worden ingevuld, dan doorkruist dat totaal de problema-

tiek van de herwaardering van de leerkrachten. Dat is niet van die aard om mensen, die om uiteenlopende redenen geheel of gedeeltelijk uit het onderwijs wensen te stappen, nog te motiveren om op een zinvolle en enthousiaste wijze voor de klas te staan.

Ik wil mijn vraag toch stellen nadat ik deze morgen op de radio hoorde dat u een gesprek hebt gehad met federaal minister Vandenbroucke. Ik zal die vraag evenwel niet formuleren in dezelfde bewoordingen als aanvankelijk schriftelijk ingediend, maar wens enkel te vernemen wat uw gesprek van deze morgen met uw federale collega eigenlijk heeft opgeleverd. Kunt u ons dat zeggen, zodat de commissieleden daar hun reacties op kunnen formuleren ?

De voorzitter : De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, een half jaar geleden hebt u deze commissie uitgenodigd tot een uitvoerig debat over de herwaardering van de lerarenloopbaan. Deze commissie heeft die uitnodiging aanvaard op voorwaarde dat ook het maatschappelijk debat zou worden gevoerd.

Vervolgens hebben een aantal hoorzittingen plaatsgevonden. Tijdens die hoorzittingen werden een aantal zaken geformuleerd die aanleiding kunnen geven tot het verbeteren en het aantrekkelijker maken van het lerarenberoep. Belangrijke elementen daarbij waren de differentiatie in de loopbaan, een betere verloning, het op maat laten aansluiten van de loopbaan op de behoeften en op het aanvoelen van de leraar, enzovoort. Sommige van die elementen zijn reeds ter sprake gekomen of zijn reeds in uitvoering naar aanleiding van de vorige CAO-onderhandelingen. Andere elementen waarover we het allemaal eens waren, moeten zeker aan bod komen in de volgende CAO-onderhandelingen die in het najaar plaatsvinden.

Sannen

Plotseling worden we echter geconfronteerd met een federale programmawet die aan de terbeschikkingstelling 55+ financiële consequenties wil verbinden waardoor die minder aantrekkelijk wordt. Dit is voor mij een volkomen verrassing omdat ik dit noch in de hoorzittingen, noch in de betreffende verslaggeving als een verkeerd element heb aangevoeld met betrekking tot de aantrekkelijkheid van de loopbaan. Integendeel, er werd daarover door niemand ook maar één vraag gesteld.

Mevrouw de minister, het is voor mij niet alleen een volkomen verrassing, maar het maakt me ook behoorlijk boos omdat daardoor wordt geïntervenieerd in een debat waartoe u ons zelf hebt uitgenodigd én in de onderhandelingen die u met de vakbonden wenst te organiseren. Mijn boosheid is des te groter omdat u ons uitnodigt op een debat, een uitnodiging waarop we ingaan, terwijl twee belangrijke Vlaamse volksvertegenwoordigers dit debat en deze uitgangspunten duidelijk niet steunen. De heren De Gucht en Denys hebben immers duidelijk gesteld dat zij deze programmawet steunen waardoor zij op geen enkele manier rekening houden met de dynamiek waartoe u ons hebt uitgenodigd. Ik stel me dan ook de vraag waarmee we bezig zijn en kan u meedelen dat ik echt geen zin meer heb om in deze commissie nog langer aan deze bezigheidstherapie deel te nemen, nu blijkt dat andere Vlaamse volksvertegenwoordigers van uw fractie deze dynamiek – en zelfs u – niet steunen.

U kunt rekenen op de volle steun van mijn fractie en, naar ik heb vernomen, van de SP- en VU&ID-fracties.

Graag had ik vernomen in welke mate uw fractie u nog steunt in het beleid dat u wenst te voeren, want als u deze steun niet langer kunt genieten, dan zitten we met een groot politiek probleem.

Ik heb ook de mededeling gelezen die u hebt verspreid naar aanleiding van uw gesprek met federaal minister Vandenbroucke. Uit die mededeling kan ik op geen enkele manier afleiden dat u de toezegging hebt gekregen om die hypothekerende elementen uit de programmawet te lichten. Ik had u dan ook willen vragen of de federale minister u de verzekering heeft gegeven de programmawet toch nog op een of andere manier te wijzigen om zo de toekomstige onderhandelingen niet te hypothekeren.

De voorzitter : De heer De Cock heeft het woord.

De heer Dirk De Cock : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, ook in onze fractie heerst verbouwereerdheid. Gisteren zei ik reeds dat die verbouwereerdheid te wijten is aan het gebrek aan doorstroming van informatie vanwege de federale overheid naar de deelstaat. Nochtans is hier reeds ten overvloede gezegd dat onderwijs een deelstaatmaterie is.

Dit betekent dan ook dat we opnieuw in conflict komen met de grenzen van onze bevoegdheden. Hoe kan de Vlaamse deelstaat haar onderwijsbevoegdheden volledig uitbouwen als steeds opnieuw rekening moet worden gehouden met een federale factor die alle richtingen uitkan ? Hoe kan de Vlaamse deelstaat haar onderwijsbevoegdheden volledig uitbouwen als de federale overheid ons om de oren slaat met een ontwerp van programmawet met betrekking tot de pensioenregeling ?

We zeggen heel duidelijk dat we dit vrij onethisch vinden. We mogen dan hier nog praten over de herwaardering van de leerkracht en van het lerarenambt en over het aantrekkelijker maken van het leerkrachtenberoep, de daarbij vooropgestelde scenario's zullen nooit kunnen worden gerealiseerd indien we telkens met dergelijke zaken worden geconfronteerd. Bovendien is de terbeschikkingstelling 55+ een Vlaamse bevoegdheid. Het zou dan ook onethisch zijn indien de Vlaamse overheid aan de Vlaamse leerkrachten, die wensen uit te stappen, zou zeggen dat zij in het kader van de terbeschikkingstelling 55+ 65 percent van hun loon zouden krijgen. Een inlevering van 35 percent betekent voor die mensen immers een groot inkomensverlies.

Als wij dan constateren dat het federale niveau dit Vlaamse aanbod nadien wil beperken door een vermindering van het pensioen, dan zeggen we dat dit niet kan en dat dit voor ons een brug te ver is. Dit brengt ons opnieuw bij de grenzen van de bevoegdheden. Als we het Vlaamse onderwijs vanuit Vlaanderen willen uitbouwen, dan kunnen we die Belgische bevoogding niet dulden.

Ik kom zelf uit het onderwijs. Mensen die gebruiken van de 55+-regeling zijn mensen die het niet goed meer zien zitten. Deze mensen zijn dan al minstens 37 jaar ouder dan hun oudste leerling. Op dat ogenblik hebben ze hun vierde jeugdgeneratie en -cultuur doorleefd en meegemaakt. Als sommigen dan sereen wensen te stoppen, dan moet dat kunnen. Als we dat niet meer mogelijk maken, dan geef ik u op een papiertje dat ze gebruik zullen

De Cock

maken van ziekteverlof en dergelijke ontsnapingsroutes omdat ze uitgeblust zijn. Degenen die zich nog wel goed voelen, gaan door tot hun achtenvijftigste of zelfs negenenvijftigste jaar, daar bestaan ook cijfers over. Alle alternatieven die men formuleert, zoals het begeleiden van jonge leerkrachten en dergelijke, vallen onder kurieren am Symptom. Iedereen in de commissie voor Onderwijs weet dat mensen zich honderd percent bijschoolen tot hun acht- of negenveertigste jaar en het dan wat los beginnen te laten. Als men ze op hun vijfenvijftigste verplicht om jonge leerkrachten te begeleiden, dan missen we de trein.

De zwaarste jaren in het onderwijs zijn de eerste drie en de laatste vijf. Laten we daar rekening mee houden en het federale niveau duidelijk maken dat dit voor de Vlaamse deelstaat en het Vlaamse onderwijs een brug te ver is. Dat gedeelte van de programmawet zou er moeten worden uitgelicht.

De voorzitter : De heer Huybrechts heeft het woord.

De heer Pieter Huybrechts : Mijnheer de voorzitter, dat het Vlaams Parlement voor de federale overheid niet als volwaardig wordt beschouwd, is al langer geweten. Dit is echter totaal onaanvaardbaar. Mevrouw de minister, gisteren hebben we geconstateerd dat twee van uw partijgenoten en Vlaamse volksvertegenwoordigers het voorstel van federaal minister Vandembroucke op zijn minst niet ongunstig gezind zijn. Wat is uw standpunt tegenover de houding van uw eigen partijgenoten ?

De voorzitter : De heer Van Baelen heeft het woord.

De heer Gilbert Van Baelen : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, voor u komt dit ontwerp van programmawet op een onaangenaam moment, aangezien we de afgelopen maanden in deze commissie op een zeer open wijze in hoorzittingen en debatten hebben gesproken over de herwaardering van het lerarenambt.

Er zijn reeds via de CAO en via de begroting en de budgetcontrole een aantal maatregelen in uitvoering die segmentair tegemoetkomen aan die verzuchting, maar het debat over de plaats en de rol van de leraar moet nog ten gronde worden gevoerd. Eén van de elementen die in dat debat zeker aan bod zou komen, was de regeling van de terbeschikkingstelling 55+. Als we de onderhandelingen op Vlaams niveau voeren, dan zouden we

samen met de inrichtende machten en de vakbonden moeten nagaan of we niets aan die regeling zouden kunnen doen. Vandaag krijgen we de klop van de hamer van de programmawet waarover nog binnen restrictieve grenzen kan worden onderhandeld, maar over dit punt zou sowieso onderhandeld zijn geweest. Laat ons daarover onder elkaar eerlijk zijn.

De minister heeft straks nog ruimte om te onderhandelen. Heel wat mensen die vandaag uit het onderwijs stappen op een iets latere leeftijd, doen dat omdat ze last hebben met de generatiekloof. Anderen willen niet per se uit het onderwijs weg, maar willen niet meer het voltallige aantal uren voor de klas staan. We hebben tijdens de hoorzittingen meer dan eens mogen vernemen dat mensen andere taken zouden willen opnemen, zoals bijvoorbeeld mentorschap.

Ik heb bovendien vernomen uit de persmededeling van de ministers Vandembroucke en Vanderpoorten dat er een speciale werkgroep wordt opgericht die zal bekijken welke beroepen binnen het onderwijs al dan niet van deze regeling zouden kunnen blijven genieten. Dat debat is nog open. We moeten durven zeggen dat niet elke leerkracht in elke richting in het onderwijs een even zware taak heeft. Mevrouw de minister, u zult het de komende maanden iets moeilijker hebben om de onderhandelingen aan te vatten, maar de onderhandelingsmarge is nog vrij ruim om de gesprekken aan te gaan met het onderwijsveld.

De voorzitter : De heer van Dijk heeft het woord.

De heer Kris Van Dijk : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, toen dit dossier begin deze week ter sprake kwam, smaalde de federale minister dat Vlaanderen er inderdaad van op de hoogte was, zij het informeel.

Bij zulke berichten hebben we onze bedenkingen. In het hele debat is het niet onbelangrijk voor ogen te houden – en daar ligt ook de wonde – dat in het Comité A deze materie niet onderworpen is aan een goedkeuring van de gewesten of de gemeenschappen. Tijdens de bespreking was er een vertegenwoordiging van Vlaamse kabinetten, maar die kon formeel geen bezwaar indienen omdat die daartoe geen bevoegdheid heeft. Op informele wijze is dat wel gebeurd. Het is een tekortkoming dat men op federaal niveau beslissingen kan nemen zonder de goedkeuring van de gemeenschappen en de gewesten. A propos : de Franse Gemeenschap was daar ook niet gelukkig mee. We

Van Dijck

menen dat zich hier een serieus belangenconflict aandient.

De voorzitter : De heer Suykens heeft het woord.

De heer Lucien Suykens : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, ik sluit me aan bij wat sommige sprekers hebben gezegd. We zijn niet gelukkig met de maatregel zoals hij is genomen in het ontwerp van programmawet. We verheugen er ons wel over dat er nog mogelijkheid tot overleg is tussen de Vlaamse minister van Onderwijs en de federale minister van Pensioenen.

Ik heb een bedenking bij wat de heer Van Dijck zegt. Er is inderdaad geen formele tussenkomst mogelijk van Vlaamse ministers, maar er waren toch afgevaardigden van Vlaamse ministers in het Comité A en die hebben blijkbaar hun ministers of diens collega's niet ingelicht. Twee weken nadien uit de lucht komen vallen, is toch zeer eigenaardig.

Ik meen echter dat er heel wat zal moeten gebeuren in het overleg tussen de minister van Onderwijs en de federale minister. We kunnen ongelukkig zijn over het feit dat het federale niveau weer eens geen rekening heeft gehouden met wat er leeft in het Vlaams Parlement, maar laten we daar dan elk in zijn eigen partij aan werken.

De voorzitter : Ik heb reeds het Reglement overtreden door de heer Suykens het woord te verlenen. Ik zal dit nogmaals doen en de heer Van Nieuwenhuysen het woord verlenen.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen : Dank u wel, mijnheer de voorzitter. Mevrouw de minister, wat de heren Van Dijck en Suykens zeggen, is zeer belangrijk. Ze geven aan dat de administratie wel degelijk op de hoogte was van de regeling in het ontwerp van programmawet. Ofwel werd u die informatie niet doorgespeeld, wat me zou verwonderen, ofwel hebt u die wel gekregen en vraag ik me af waarom u niet hebt gereageerd. U had toch stappen kunnen ondernemen om voorafgaand aan de programmawet uw standpunten terzake duidelijk te maken. Ik had graag geweten waarom u dat niet hebt gedaan.

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mijnheer de voorzitter, geachte leden, sta me toe dat ik eerst de tekst van de persmededeling voorlees. Sommige

leden verwezen ernaar, maar ik weet niet of iedereen er volledig van op de hoogte is. Ik zal die tekst dus eerst voorlezen, waarna ik wat toelichting zal geven.

De persmededeling zegt het volgende : 'Vlaams minister van Onderwijs en Vorming Marleen Vanderpoorten en federaal minister van Sociale Zaken en Pensioenen Frank Vandenbroucke hebben beslist om een werkgroep op te richten om het Vlaams beleid van herwaardering van de loopbaan in het onderwijs en het federaal pensioenbeleid zo goed mogelijk op elkaar af te stemmen, met het oog op de sociale onderhandelingen die daarover zo snel mogelijk zullen worden gevoerd. Parallel zal ook met de andere gemeenschapsoverheden overleg worden georganiseerd.

De beide ministers onderschrijven de doelstellingen die vervat zitten in het ontwerp van federale programmawet, met name het bereiken van een voldoende hoge activiteitsgraad, zodat de pensioenen in de toekomst betaalbaar blijven en voor iedereen uitstapmogelijkheden tijdens de hele loopbaan mogelijk worden.

De beide ministers herhalen daarom ook het uitdrukkelijke engagement om met de syndicale organisaties te onderhandelen over de invoering van het tijdskrediet, waardoor ambtenaren en het onderwijspersoneel tijdens hun hele loopbaan over aantrekkelijke en soepele uitstapmogelijkheden moeten beschikken. Een dergelijk tijdskrediet is een essentieel onderdeel van het nieuwe beleid dat de regeringen willen voeren. De invoering van een tijdskrediet mag bovendien in de praktijk niet discriminerend zijn ten aanzien van vrouwen.

Bij de concrete uitwerking van het beleid moet er ook bijzondere aandacht zijn voor de betrokkenen die, gezien hun leeftijd, in de overgangperiode van het oude naar het nieuwe beleid zitten. De beide ministers zijn van oordeel dat ook andere elementen aan bod moeten komen in een globaal gesprek over het einde van de loopbaan, zoals de mogelijkheid om deeltijds met pensioen te gaan vanaf een zekere leeftijd, maatregelen om de arbeidsbelasting te verminderen, het aanbieden van andere taken enzovoort. Ook daar moet het pensioenbeleid van de federale regering goed op worden afgestemd.'

U zult begrijpen dat dit tijdskrediet voor ons een heel belangrijk element is in die programmawet. Zeker voor jonge mensen die nu beginnen aan hun loopbaan, kan dat die loopbaan interessanter maken. Dat is dan afhankelijk van de manier waar-

Vanderpoorten

op hierover wordt onderhandeld in het najaar en van de manier waarop ze het zelf invullen.

Ik beklemtoon dat dit de herwaardering van het leraarsambt en het debat erover niet onmogelijk maakt. Integendeel, dit zal het debat dat we vanaf september zullen voeren precies nog meer stoffen en boeiender maken. Het is nu absoluut noodzakelijk beide elementen met elkaar te rijmen en uit te praten, ook met de vakbonden.

Hier worden af en toe een aantal zaken verward. Enerzijds is er de invulling die iedereen kan geven aan het tijdskrediet. Anderzijds moet er natuurlijk ook grondig worden gepraat over zaken zoals loopbaandifferentiatie, iets wat we sowieso al van plan waren. Over de vraag wat die differentiatie zoal kan inhouden zijn we nog niet uitgepraat. Sommigen vinden dat dit voornamelijk te maken heeft met het begeleiden van jonge leerkrachten. Dat kan er een onderdeel van uitmaken, maar het kan ook te maken hebben met het begeleiden van leerlingen en de manier waarop de stages worden ingevuld. Het kan dus zeer verschillende vormen aannemen.

Daarover moet het debat worden gevoerd in het najaar. Dat kan perfect. Op dat ogenblik zullen we een duidelijker beeld krijgen over de wijze waarop het tijdskrediet kan worden ingevuld. In de persmededeling staat dan ook dat er in het bijzonder aandacht zal worden geschonken aan leerkrachten die qua leeftijd tot de middencategorie behoren. Tijdskrediet en loopbaandifferentiatie kunnen heel boeiend zijn voor jonge leerkrachten.

Daar dit pas definitief wordt in 2010, blijft de situatie voor de oudere leerkrachten zoals ze is. Het gevaar bestaat echter dat de veertigers die al een tijd werkzaam zijn in het onderwijs en dus al een deel van het tijdskrediet, mocht het hebben bestaan, zouden hebben opgebruikt, hun uitstapmogelijkheden in het gevaar zien komen. Daarom vind ik het erg belangrijk dat de minister van Pensioenen ermee akkoord gaat dat er over de totaliteit wordt gesproken en dat hij in een overgangsregeling voorziet voor deze leeftijdscategorie.

Het debat wordt volgens mij dus niet geschaad, integendeel. Wel moet men zo snel mogelijk na de vakantieperiode beginnen met dit debat. Daarbij moet men met zoveel mogelijk elementen rekening houden. Zowel in het parlement als met de vakbonden moet daar grondig over worden gediscus-

sieerd. Dat is dus ook deels een antwoord op de vragen van mijn fractie.

Ik ben het uiteraard wel eens met het idee van loopbaandifferentiatie. Dat heb ik vanaf het begin gezegd. Ik denk dat iedereen, over de partijgrenzen heen, het ermee eens is dat daar moet over worden gepraat. Dat was toch de indruk die ik kreeg aan de hand van de berichten in de media.

Uiteraard blijf ik er wel ongelukkig over dat we te laat, namelijk enkele dagen geleden, werden ingelicht over het feit dat dit gaande was op het federale niveau. Daardoor komt het ene voor het andere, terwijl het beter ware geweest dat dit parallel had kunnen verlopen. Daar bestaat nu echter een oplossing voor : al deze zaken zullen het onderwerp uitmaken van onderhandelingen.

In de toekomst moeten we dit positief trachten in te vullen. Uit de reacties van mijn federale collega deze ochtend leid ik af dat die daar helemaal achter staat en dat hij bereid is om wat onderwijs betreft een constructief debat te voeren en rekening te houden met onze opmerkingen en wensen terzake. De tekst zegt misschien niet alles, maar de manier waarop het debat deze ochtend werd gevoerd was goed. Misschien kunnen op deze manier problemen zoals die van de voorbije dagen in de toekomst worden vermeden. Dat is wat ik wil onthouden uit deze gebeurtenissen. Tegenover het parlement verbind ik me er toe dit debat zo snel mogelijk ten gronde te voeren, op basis van de doelstelling die we al een aantal weken naar voren brengen, namelijk het aantrekkelijker maken van de loopbaan van de leerkracht.

De voorzitter : De heer Vanleenhove heeft het woord.

De heer Gilbert Vanleenhove : Mevrouw de minister, ik geloof dat u zich tevreden stelt met een zoethoudertje. U beweert dat het debat niet wordt geschaad. Ik zeg u dat het wel wordt geschaad.

Zolang die beruchte regeling in het ontwerp van programmawet blijft bestaan – en uit de tekst die u voorlas blijkt dat beide ministers er zich in kunnen vinden – wordt heel het maatschappelijk debat dat we daarover moeten voeren, volledig doorkruist. Zo wordt een hypotheek gelegd op alles wat nog moet komen. U moet eens aan de mensen in het veld vertellen wat die regeling inhoudt, en u zult meteen de reacties horen.

In een informeel gesprek vorige week zei u me dat u die ochtend in een kleuterklas was geweest, en

Vanleenhove

dat u vond dat ze die mensen meteen veel meer mochten betalen voor wat ze moesten presteren. U moet eens aan een kleuterleidster vragen om nog op haar achtenvijftigste of zestigste voor de klas te staan, omwille van een regeling die inderdaad niet goed is. Dat geldt ook voor onderwijzers of leraren in het secundair onderwijs. Ze kunnen op een dergelijke leeftijd niet meer optrekken met jonge snaken. Er zijn gelukkig uitzonderingen : er zijn nog mensen die dat nog met veel enthousiasme kunnen doen en jonge mensen nog echt kunnen inspireren. Maar de meesten kunnen dat niet meer : dat moet men toegeven.

Mevrouw de minister, u hebt ingestemd met wat in de programmawet staat. Mijn fractie is het daar alerminst mee eens. De enige mogelijke oplossing is dat het artikel in kwestie uit het ontwerp van programmawet wordt verwijderd, zodat we dit debat echt in alle sereniteit en onbevangen, van nul startend, kunnen aanvatten. Dan pas zullen we dit debat kunnen voeren en tot regelingen kunnen komen die gunstig zijn voor de mensen in het onderwijs.

De jongste dagen hebben we de grootste verwarring gezien. Wij zien dat mensen als de heren De Gucht en Denys de federale SP-minister steunen, wij horen dat de SP-excellenties de Vlaamse minister van Onderwijs steunen. Wij weten dus niet meer waar we staan. De heer Suykens heeft hier ook terecht op gewezen. Hij zei dat we hier onder elkaar waren met de meerderheid – ik voelde me plots opnieuw deel van de meerderheid -, maar er is alleszins duidelijkheid nodig, zeker ten aanzien van het veld, want het kan niet dat dit op deze manier gebeurt.

Ik ben het er dus niet mee eens, mevrouw de minister, dat u blijft herhalen dat u nergens van wist. Als er een afgevaardigde van het kabinet van minister Sauwens in dat Comité A zat, dan kan ik me niet indenken dat in een regering waar ministers met elkaar spreken, die zaken niet worden besproken. Het gaat nochtans over aangelegenheden die van fundamenteel belang zijn. Zelfs mocht dat niet zijn gebeurd, dan nog had u op de hoogte kunnen zijn, want ik heb deze vraag vorige week woensdag ingediend. Toen had bij u een belletje moeten rinkelen, en toen had u zich moeten afvragen wat er gebeurde. Ik kan echter moeilijk aannemen dat u maandag zei dat u nergens van wist.

Het is trouwens te laat om nu nog een werkgroep op te starten. Die werkgroep heeft geen zin meer,

als u vandaag een hypotheek legt op wat die werkgroep zou moeten doen, precies door de artikels uit de programmawet.

Ik ben het eens met iemand die zei dat deze federale regering de Vlaamse Gemeenschap behandelt als een ondergeschikt orgaan waarover ze bevoogdend kan doen. We hebben al meerdere keren gezien dat ook de minister-president als een soort gouverneur van de federale regering optreedt en dat dit Vlaams Parlement geen Vlaams karakter meer heeft. We plaatsen onszelf op een lagere trede, terwijl we in de Belgische staatsstructuur nochtans duidelijk op een gelijkwaardig niveau moeten staan. Als we blijven toegeven aan wat op federaal niveau in onze naam wordt beslist, dan mogen we dit parlement opdoeken, want dan hebben we niets meer te zeggen en kunnen we de federale ministers vragen wat we hier nog mogen doen.

Ik ben het in elk geval eens met de Volksunie : de terbeschikkingstelling 55+ is Vlaamse materie, en onze fractie zal zeker een belangenconflict indienen in de plenaire vergadering. Wij zijn het er absoluut niet mee eens dat het federale niveau beslissingen neemt die ons zo fundamenteel raken. Het gaat immers over onze leerkrachten die zich dagelijks met veel enthousiasme inzetten voor onze jeugd, maar telkenmale het deksel op de neus krijgen. Ze hebben nu een serieuze domper te verwerken gekregen die ze heel moeilijk te boven zullen komen, tenzij u erin slaagt, mevrouw de minister, om dit artikel uit de programmawet te lichten en het veld duidelijk te maken dat het u ernst is met de herwaardering van het lerarenambt en de eindeloopbaanregeling waar zovelen op hopen.

De voorzitter : De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, tot voor uw antwoord dacht ik inderdaad dat we op dezelfde golflengte zaten, maar ik merk nu dat u wel op de golflengte zit van de heren Denys en De Gucht, maar minder op de onze. U zegt immers : '... de problemen die er geweest zijn.' Voor u is de zaak in verband met de programmawet afgehandeld, en nodigt u uit om in het najaar de debatten opnieuw op te starten.

Wat in deze tekst staat, staat ook al in een tekst van het Comité A, namelijk dat de regering zich ertoe engageert om met de syndicale overheden na te gaan hoe een eindeloopbaanregeling kan worden uitgewerkt in de toekomst en hoe men invulling kan geven aan tijdscredieten. Het lijkt me niet

Sannen

meer dan normaal dat dit in nauw overleg met de gemeenschappen moet gebeuren.

Wat daar werd geponeerd, wordt hier alleen nog wat breedvoeriger herhaald. Ik vind dus wel dat de gesprekken gehypothekeerd worden. De huidige terbeschikkingstelling 55+ is een eindeloopbaanregeling die wordt ontmoedigd, maar er zijn geen concrete plannen over de manier waarop dit in de toekomst moet worden uitgewerkt. Zo'n concrete invulling moet trouwens gebeuren in overleg met de sociale partners. Het lijkt me onverantwoord het ene te ontmoedigen en te doen aflopen, zonder het andere in te vullen.

Daarom herhalen wij onze vraag om alles in het werk te stellen om dit artikel uit de programmawet te lichten.

De voorzitter : De heer De Cock heeft het woord.

De heer Dirk De Cock : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, onze fractie vindt het geen goed idee om nu een werkgroep op het getouw te zetten. Wij vrezen immers dat de problematiek dan zal verdwijnen in de coulissen van een of andere zaal.

Inzake het Comité A heeft dit met ons niets te maken, omdat het een protocol was van niet-akkoord. Daarin staat letterlijk : 'De regering verbindt zich ertoe om in het najaar in samenwerking met de gemeenschappen en de gewesten te onderhandelen.' We staan net voor het reces, en dit moet plaatsvinden in het najaar. Daarom heeft dit op ons geen uitwerking.

Verder wil ik benadrukken dat de terbeschikkingstelling 55+ een Vlaamse bevoegdheid is die we niet uit handen mogen geven. Dat kan niet – ik zou zeggen : 'no pasarán' – , want als wij als Vlaamse deelstaat zo'n regeling aan de leerkrachten aanbieden, dan moet de federale overheid daar niet in tussenkomen.

De voorzitter : De heer Van Baelen heeft het woord.

De heer Gilbert Van Baelen : Mijnheer de voorzitter, voor alle duidelijkheid : de VLD-fractie steunt minister Vanderpoorten voor de volle honderd procent.

Minister Vanderpoorten heeft duidelijk aangegeven dat er wel een aantal mogelijkheden zijn om

het debat aan te gaan, en dat zij dat debat snel wenst op te starten. Ik heb daarnet al aangehaald dat dit op een spijtig moment valt : het ene aspect doorkruist het andere. Indien de federale minister het ernstig meent met de speciale werkgroep, dat de zaken samen op een ernstige manier kunnen worden besproken, dan vind ik dat er natuurlijk een politiek spelletje mag worden gespeeld, maar dat over de problematiek van de eindeloopbaanregeling het laatste woord nog niet is gezegd. Ik ben er bijna zeker van dat dit gegeven anders ook ter sprake zou zijn gekomen, weliswaar in een andere sfeer, maar dat alle andere mogelijkheden ook kunnen worden besproken.

De voorzitter : De heer Van Dijck heeft het woord.

De heer Kris Van Dijck : Mijnheer de voorzitter, onze fractie zal een eventueel belangenconflict ten volle ondersteunen.

De voorzitter : De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen : Mevrouw de minister, het is duidelijk dat u door uw fractie bent teruggedfloten en dat u hier probeert uw gezicht te redden. Het is echter niet de VLD-fractie die de minister volgt, het is de minister die de VLD-fractie volgt. De programmawet wordt blijkbaar gehandhaafd, en de werkgroep zal zich daarnaar moeten richten, tenzij we met dat belangenconflict nog iets zouden kunnen forceren. Ik heb de indruk dat – op één fractie na – iedereen dat belangenconflict zal ondersteunen. Wij zullen er alleszins ons steentje toe bijdragen.

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mijnheer de voorzitter, ik wil nog even antwoorden op een aantal replieken. Er werd gezegd dat het mijn probleem zou zijn om het artikel uit de programmawet te lichten. Het is echter niet mijn probleem, het is het probleem van de fracties die deel uitmaken van de meerderheid in het federale parlement.

Mijnheer Vanleenhove, u zegt dat er bij mij een belletje had moeten rinkelen door het indienen van uw vraag. Die vraag ging echter over de terbeschikkingstelling 55+ en was op dat moment alleszins niet gelinkt aan deze problematiek. Ik weet dat die vraag mede ingegeven is door het feit dat bepaalde organisaties berichten hebben verspreid dat wij eraan zouden denken om die regeling terug te schroeven, wat echter absoluut op geen enkel mo-

Vanderpoorten

ment de bedoeling is geweest. Die vraag houdt voor mij meer verband met de terbeschikkingstelling 55+ zelf dan met wat de jongste dagen tot stand is gekomen. Ik denk dat dit ook wel voor u geldt.

Verschillende mensen verwezen naar de onderhandelingen van het Comité A. Die hebben vorige week en de week daarvoor plaatsgevonden. Als ik spreek over overleg, dan bedoel ik wel overleg vóór de besprekingen in het Comité A, en ik bedoel grondig overleg. Comité A is de laatste fase. De vertegenwoordigers van de Vlaamse regering hebben ons inderdaad niet ingelicht, maar het was dan toch al te laat voor overleg.

Ik hoor dat er nog steeds verwarring bestaat over een aantal zaken. Ik kan me voorstellen dat mensen uit een bepaalde leeftijdscategorie zich afvragen of zij over tien jaar nog recht zullen hebben op een terbeschikkingstelling. Voor hen moet een overgangsmaatregel worden uitgewerkt. Jongere leerkrachten zijn dan weer meer geïnteresseerd in een loopbaankrediet dat ze kunnen spreiden over hun loopbaan. We moeten daar rekening mee houden. We moeten erop staan dat zowel het ene als het andere, de twee naast elkaar, worden besproken vanaf september. We moeten de waaier van mogelijkheden verbreden, zeker voor jongere leerkrachten. Ze moeten gebruik kunnen maken van dat loopbaankrediet – dat is een goede zaak, en niet alleen in de onderwijswereld – en verder moeten we in september het debat over de loopbaan-differentiëring voeren.

Ik kan niet anders dan mijn conclusie herhalen. We kunnen in september degelijke maatregelen bereiken, maar het is jammer dat we niet vroeger werden geconsulteerd. Ik probeer daar conclusies uit te trekken voor de toekomst.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

De vergadering wordt geschorst gedurende 10 minuten.

- *De vergadering wordt geschorst om 11.36 uur.*
- *De vergadering wordt hervat om 11.47 uur.*
- *De heer Gilbert Vanleenhove, voorzitter, treedt als voorzitter op.*

Vraag om uitleg van mevrouw Margriet Hermans tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over studietoelagen voor zelfstandigen

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Hermans tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over studietoelagen voor zelfstandigen.

Mevrouw Hermans heeft het woord.

Mevrouw Margriet Hermans : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, bij de toekenning van studietoelagen baseert men zich op het inkomen van twee jaar geleden. Een arbeider of bediende kan in uitzonderlijke omstandigheden zoals werkloosheid, een herziening aanvragen. Dan kijkt men naar de financiële situatie van dat moment.

Bij zelfstandigen is dat blijkbaar niet mogelijk. Als een zelfstandige door omstandigheden zwaar inkomensverlies lijdt – andere dan faillissement want dat is een uitzondering – kan de zelfstandige geen aanspraak maken op een uitzonderingsregel. Hoe laag zijn inkomen op dat moment ook is, er wordt geen rekening mee gehouden. Dat is op zijn minst een beetje discriminerend.

Mevrouw de minister, hebt u oog voor deze situatie ? Neemt u initiatieven voor de toekomst ? Zijn er uitzonderingen mogelijk voor schrijnende gevallen ?

Minister Marleen Vanderpoorten : Mijnheer de voorzitter, collega's, krachtens artikel 6 van het besluit van de Vlaamse regering van 13 juli 1983 betreffende de studietoelagen voor hoger onderwijs, en artikel 6 van het KB van 23 augustus 1972 tot vaststelling van de minvermogensgrens van de kandidaten voor een studietoelage wordt er bij het bepalen van het recht op een studietoelage normaal rekening gehouden met het inkomen van het tweede jaar dat het jaar voorafgaat waarin het betrokken academiejaar begint.

Voor het school- en academiejaar 1999-2000 is dit dus het inkomen van 1997. In afwijking hiervan bepaalt artikel 7 van beide besluiten dat rekening mag worden gehouden met het vermoedelijk inkomen van een ander jaar, indien het inkomen tussen 1 januari van het normaal in aanmerking te nemen jaar en 31 december van het jaar waarin het school- en academiejaar begint om welbepaalde redenen verminderd is.

Vanderpoorten

Deze uitzonderingsgevallen werden bovendien vanaf het school- en academiejaar 1998-1999 nog uitgebreid. Ik laat u een kopie bezorgen van de volgende opsomming. In de eerste plaats zijn er een zestal gevallen waarin rekening mag worden gehouden met het vermoedelijk inkomen van het jaar waarin het school- en academiejaar begint. Dat geldt bij arbeidsongeschiktheid van de kandidaat of van de persoon of personen van wie hij ten laste is, waarvoor een uitkering of vergoeding wordt uitbetaald ; bij geheel of gedeeltelijk verlies of opschorting van de hoofdbetrekking van de kandidaat of van de persoon of personen van wie hij ten laste is ; bij brugpensioen van de kandidaat of van de persoon of personen van wie hij ten laste is ; bij schorsing van de kandidaat of van de persoon of personen van wie hij ten laste is van het recht op werkloosheidsuitkering wegens abnormaal aanhoudende of terugkerende werkloosheid ; bij vermindering of stopzetting van de uitbetaling van onderhoudsgeld aan de kandidaat of aan de persoon van wie hij ten laste is of aan de ten laste zijnde kinderen op voorwaarde dat dit het gevolg is van een rechterlijke uitspraak of het overlijden van de onderhoudsplichtige ; bij vereffening van de kandidaat of van de persoon of personen van wie hij ten laste is, als gevolg van faillissement of kennelijk onvermogen.

In de tweede plaats zijn er gevallen waarin rekening mag worden gehouden met het vermoedelijk inkomen van het kalenderjaar dat volgt op het jaar waarin zich de hiernavolgende feiten voordoen. Dat is bij rustpensioen van de kandidaat of van de persoon of personen van wie hij ten laste is ; bij overlijden van de persoon of personen van wie de kandidaat ten laste is ; bij echtscheiding of scheiding van tafel en bed van de kandidaat of van de persoon of personen van wie hij ten laste is ; bij feitelijke scheiding sinds minstens één jaar van de kandidaat of van de persoon of personen van wie hij ten laste is. De termijn van één jaar is niet vereist als de vrederechter bij dringende en voorlopige maatregel een aparte woonst heeft bevolen of als er een procedure van echtscheiding is ingeleid bij de bevoegde rechtbank. Er zijn dus al heel wat gevallen waarin zelfstandigen een beroep kunnen doen op artikel 7, waaronder ook ziekte waarvoor een uitkering of vergoeding wordt betaald.

Werknemers kunnen het vermoedelijk inkomen inroepen bij geheel of gedeeltelijk verlies van de hoofdbetrekking. Zelfstandigen kunnen dat, naar analogie, bij vereffening als gevolg van faillissement of kennelijk onvermogen. Daarom meen ik

dat er reeds voldoende uitzonderingen zijn om met het vermoedelijk inkomen rekening te houden. Op de dienst Studietoelage wordt vaak gepraat met mensen die om een of andere reden in moeilijkheden zitten of de regelgeving niet helemaal begrijpen. Dat blijft uiteraard tot de mogelijkheden behoren. Het is belangrijk om mensen wegwijs te maken in het systeem. Er wordt ook overleg gepleegd met het Vlaams Parlement over de bijsturing van de studietoelage en sociale voorzieningen in het algemeen. Ik kan me voorstellen dat er nog bijsturingen plaatsvinden.

De voorzitter : Mevrouw Hermans heeft het woord.

Mevrouw Margriet Hermans : Ik ben blij dat u dat laatste zinnetje uitspreekt. Ik begon al te wanhopen dat men eerst moest echtgescheiden zijn, bijna failliet of liefst nog overleden ook, om in aanmerking te komen voor een herziening. Zo klonk het alleszins.

Nochtans verkeren vandaag veel jongeren in een nepzelfstandigenstatuut. Ze kennen absoluut geen financiële zekerheid. Ik hoop dat er toch een gelijkshakeling komt in dat opzicht.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Luk Van Nieuwenhuysen tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over het onderwijsvoorrangsbeleid Brussel

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Van Nieuwenhuysen tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over het onderwijsvoorrangsbeleid Brussel.

De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen : Mijnheer de voorzitter, geachte collega's, mevrouw de minister, een tweetal weken geleden heb ik in 'Brussel Deze Week' gelezen dat de selectie van de 35 scholen die in het kader van het noodplan onderwijsvoorrangsbeleid Brussel extra ondersteuning zullen genieten, eindelijk rond is. De bedoeling hiervan is tegemoet te komen aan de problemen die de veelvuldige aanwezigheid van anderstaligen in het Nederlandstalig onderwijs meebrengt.

Van Nieuwenhuysen

Mij lijkt de werkmethode nog steeds eigenaardig, aangezien men eerst bepaalt hoeveel scholen die ondersteuning zullen kunnen ontvangen om daarna pas criteria voorop te stellen. Het zou logischer zijn geweest eerst de criteria vast te leggen ten aanzien van de onderwijsinstellingen die deze steun zouden kunnen genieten, om dan na te gaan hoeveel scholen op basis daarvan in aanmerking kunnen komen. Maar goed, de selectie is gebeurd en het interesseert mij te weten welke criteria nu uiteindelijk zijn gehanteerd. Bij de hoorzitting in maart met onder meer mevrouw Deckers, was dit nog niet helemaal duidelijk.

Zelfs met de huidige werkwijze is gebleken dat er nog altijd meer kandidaten waren dan laureaten. Op een totaal van 113 Nederlandstalige basisscholen in Brussel kwamen voor het onderwijsvoor-rangsbeleid Brussel 47 aanvragen binnen en zijn er 35 geselecteerd die van de extra steun gebruik zullen maken. Een dozijn scholen wordt dus niet in aanmerking genomen. Wat zal er gebeuren met die scholen die wel een aanvraag hebben ingediend, maar nu uit de boot zijn gevallen? Moeten zij nu zes jaar wachten of is het de bedoeling deze scholen er gradueel bij op te nemen?

Blijkbaar zijn de criteria hoe dan ook niet scherp genoeg gesteld, want een beperking tot 35 aanvragen bleek niet haalbaar. Uit de gegevens waaruit blijkt dat een school zoals het College Mater Dei in Sint-Pieters-Woluwe, met 69 percent Franstalige leerlingen, niet in aanmerking komt, maak ik toch op dat de criteria toch al vrij streng waren. Is het met die 35 geselecteerde scholen dan nog erger gesteld?

Ik blijf ook met de vraag zitten of het mogelijk is in Brussel vergelijkbare resultaten te halen als in Limburg het geval is geweest, zelfs met de rijke ervaring en kennis van mevrouw Deckers terzake in gedachten. In de veronderstelling dat de verhouding van anderstalige leerlingen in het Nederlandstalige onderwijs in Brussel ongeveer dezelfde zouden zijn als in Limburg, blijven er toch twee essentiële verschillen te identificeren. Voor de meeste kinderen is – eens buiten de schoolmuren – het Nederlands niet de omgangstaal. Er doet zich dus een fenomeen voor waarbij ten eerste kinderen van Franstaligen zich uitdrukken in het Frans binnen een omgeving die ook overwegend Franstalig is en waarbij ten tweede kinderen van anderstaligen in de school Nederlands spreken, buiten de school Frans spreken in de omgang op straat en thuis dan nog hun moedertaal gebruiken. Dan heb ik het nog

niet over de aanzienlijke groep van Berbers die in de Koranschool het Arabisch hanteren.

In maart of april heb ik het al gezegd: ik waardeer ten zeerste dat men probeert de Brusselse situatie te verhelpen, maar ik blijf twijfels koesteren over de slaagkansen van dit project. Het verkeert immers nog maar in het stadium van proefproject. Ik vraag me af of het niet aangewezen zou zijn terzeldertijd in andere scholen, andere methodes uit te proberen om aan de moeilijkheden tegemoet te komen. Dat kost ongetwijfeld geld, maar deze regering moet weten wat ze wil.

Ik heb trouwens de indruk dat er niet meer zoveel tijd is. U kent ongetwijfeld de cijfers beter dan ikzelf, maar De Standaard publiceerde vorige week een artikel met een overzicht van de situatie in het Nederlandstalig onderwijs. Nog niet eens twee kleuters op tien zijn afkomstig uit een homogeen Nederlandstalig gezin en de verwachting – terecht, denk ik – laat vermoeden dat de instroom van anderstalige kinderen nog zal toenemen. We stellen tevens vast dat zes op tien kleuterscholen en zeven op tien lagere scholen al meer dan 50 percent kinderen van vreemdelingen tellen en dat minstens 30 percent van de leerlingen de lagere school verlaten met één of meer jaren achterstand. Ik overdrijf dus zeker niet als ik zeg dat de toestand daar ronduit dramatisch is.

We hebben vroeger altijd de campagnes ten voordele van het Nederlandstalig onderwijs in Brussel verdedigd en gewaardeerd, maar vandaag moeten we ons afvragen of we niet naar 'ontrading' moeten evolueren. Tot bewijs van het tegendeel geloof ik immers niet dat het mogelijk is kinderen te onderwijzen in een taal die noch hun moedertaal, noch hun omgangstaal is en dan nog te verwachten dat die kinderen zelf, maar ook hun klasgenoten daarvan geen nadeel zullen ondervinden. Hoe groter het aantal anderstalige kinderen, hoe moeilijker het mij lijkt daarmee resultaten te halen.

Misschien, mevrouw de minister, zou dit nog kunnen lukken in de gemeenten ten noordwesten van Brussel. We moeten evenwel vaststellen dat de onderwijsinstellingen in die gemeenten geen extra ondersteuning krijgen. Wacht men misschien tot de toestand daar even dramatisch wordt als in de rest van Brussel, terwijl het daar nu nog niet zover is? Of misschien zegt u wel dat het niet anders kan omdat de middelen beperkt zijn.

De vraag die dan rijst, luidt: in hoeverre is deze Vlaamse regering bereid te investeren in de Vlaamse aanwezigheid in Brussel? Wil ze de aan-

Van Nieuwenhuysen

wezigheid van die Vlaamse gezinnen in Brussel handhaven? Ik zal het namelijk blijven herhalen: de situatie in het Nederlandstalig onderwijs in Brussel is wellicht de belangrijkste reden waarom jonge gezinnen Brussel blijven verlaten.

Mevrouw de minister, ik wil daarom weten hoe het nu verder moet. Zullen binnen afzienbare tijd meer dan 35 scholen in het project worden opgenomen? Welke zijn de gehanteerde criteria? Enkele maanden geleden meende ik te begrijpen dat u erkende dat dezelfde problematiek zich voordoet in de Vlaamse Rand rond Brussel, langsheen de taalgrens en zelfs elders in Vlaanderen. Vooral met het oog op het opmaken van de begroting voor volgend jaar, wil ik graag weten of de regering van plan is daaraan op korte termijn iets te doen.

De voorzitter : De heer Moreau heeft het woord.

De heer André Moreau : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, het project onderwijsvoorrangsbeleid Brussel is een zeer goed initiatief. Het moet worden geprojecteerd tegen de achtergrond dat er in den beginne heel wat twijfels leefden over het feit of dit al dan niet van de grond zou komen.

Achteraf kon men dan vaststellen dat die 35 op 47 scholen zich relatief vlot hebben aangesloten, en mevrouw Deckers en al haar medewerkers tonen zich nu zeer enthousiast. Eenieder die het goed meent met de Vlamingen in Brussel moet zich hier enthousiast bij voelen. Het is immers uitzonderlijk dat dit project tot stand is kunnen komen. Mevrouw Deckers kan natuurlijk putten uit een enorme ervaring, en we mogen onszelf gelukkig prijzen dat we haar aan het hoofd van dit project kunnen plaatsen. Het verheugt me ten zeerste dat zij zich met haar werkgroep in Brussel met dit project kan bezighouden.

Laten we geduldig zijn en de resultaten afwachten. Daarna kan men aan andere methodes denken. Mijnheer Van Nieuwenhuysen, we moeten op de afloop wachten, en daarna kunnen we nagaan of we moeten bijsturen.

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mijnheer de voorzitter, geachte collega's, in het beleidsplan van mevrouw Deckers werd geopteerd om alle Nederlandstalige basisscholen van het Brussels Hoofdstede-

lijck Gewest de kans te bieden om toe te treden tot het voorrangsbeleid Brussel. Omwille van de haalbaarheid, de overzichtelijkheid en de budgettaire consequenties werd geopteerd om in fases te werk te gaan tussen 2000 en 2005. Dit wil zeggen dat jaarlijks het aantal scholen en ondersteuners wordt uitgebreid. Er werd ook voor geopteerd om zeer intensieve inhoudelijke en procesmatige ondersteuning aan te bieden en op maat van elke school te werken. Dit is de enige manier om scholen daadwerkelijk te helpen.

Men heeft dan ook een keuze gemaakt om in de eerste fase – dus voor het volgende schooljaar – te starten met 35 scholen en zeven begeleiders. Dit betekent vijf scholen en ongeveer tien inplantingspunten per begeleider. Deze uitgangspunten werden door alle geledingen binnen het beleid onderschreven.

Om alle scholen in de mogelijkheid te stellen na te gaan of ze al dan niet wensen toe te treden tot het project, werd in maart 2000 een informatiedag georganiseerd voor directies. Ik was daar zelf op aanwezig. Dit werd ook voor alle onderwijsparticipanten gerealiseerd. Op basis van deze informatie konden scholen tegen 15 mei 2000 te kennen geven of zij wel, nog niet of niet wensten toe te treden.

48 scholen gaven te kennen dat ze onmiddellijk wensten toe te treden en 25 scholen dat ze nog wilden wachten. De beleidsgroep Voorrangsbeleid Brussel, die instaat voor het continu opvolgen en sturen van het project, legde op 12 mei 2000 de selectiecriteria vast die men zou toepassen indien er meer dan 35 kandidaten zouden zijn. Het eerste is een leerlingenkenmerk, namelijk het percentage Franstalige leerlingen. Op basis van dit criterium werden 17 van de 35 scholen opgenomen. Daarnaast zijn er ook schoolkenmerken. Het gaat hierbij om het engagement ten aanzien van beleidsmaatregelen met betrekking tot anderstalige en kansarme leerlingen. Achtereenvolgens werd rekening gehouden met de opvang van anderstalige nieuwkomers, zorgverbreding én onderwijsvoorrangsbeleid samen, en zorgverbreding en onderwijsvoorrangsbeleid afzonderlijk. Voor de rangschikking werd rekening gehouden met het percentage anderstalige leerlingen. Op basis van dit tweede criterium werden negen van de 35 scholen ingeschakeld.

Ten slotte is er ook nog een gemengd kenmerk, namelijk de som van het percentage Franstalige leerlingen en van het percentage anderstalige leerlingen. Via dit criterium kwamen negen van de 35 scholen in aanmerking. Mijnheer Van Nieuwenhuysen,

Vanderpoorten

sen, indien u dat wenst kunt u een lijst met een overzicht krijgen. Van het aantal scholen dat in het project is ingestapt, is het hoogste percentage Franstalige leerlingen 92,1 percent en het laagste 69,46. Dit is net iets hoger dan het percentage dat u hebt vernoemd.

Dat er geen scholen uit het noordwesten van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest in de groep van 35 scholen voorkomen, heeft enerzijds te maken met het feit dat er geen enkele school uit de gemeenten Sint-Agatha-Berchem en Jette zich bereid verklaarde om vanaf 1 september 2000 in het VBB-project te stappen. Anderzijds voldeed de enige school uit Ganshoren aan geen enkel criterium. Deze school heeft 35 percent Franstalige leerlingen, heeft zich niet geëngageerd om beleidsmaatregelen te treffen voor anderstalige nieuwkomers, zorgverbreding en/of onderwijsvoorrangsbeleid en heeft een mix van 65 percent.

Mijnheer Van Nieuwenhuysen, u had ook een vraag over de uitbreiding van het voorrangsbeleid. Aangezien we hebben geopteerd voor een gefaseerde aanpak zal de volgende uitbreiding plaatsvinden tijdens het schooljaar 2001-2002. Dit betekent dat de eerste lichte scholen verder wordt begeleid en voor andere scholen een aantal begeleiders bijkomen. Het aantal zal afhankelijk zijn van de haalbaarheid en de budgettaire mogelijkheden. Beslissingen hieromtrent worden genomen door de beleidsgroep.

U hebt ook vragen over de transfer van het Limburgs model. Wat overgedragen wordt op Brussels niveau is de visie ten aanzien van de ondersteuning van scholen in probleemsituaties en de daaraan verbonden opgebouwde inzichten en knowhow om de professionaliteit van leerkrachten te verhogen. De inzichten en knowhow zijn opgebouwd op basis van ervaringen die werden opgedaan in de Limburgse mijngemeentescholen. Ook zij hadden problemen die onderling van elkaar verschilden. Men kan dus bezwaarlijk spreken van een 'model'. Er dient echter te worden aangestipt dat de taalproblemen in Brussel – Franstalig, Nederlandstalig en anderstalige migranten – altijd te maken hebben met de uitdaging van de leerkrachten om kwalitatief goed Nederlandstalig onderwijs te kunnen aanbieden. Net zoals in Limburg zal dit per school per situatie een eigen aanpak vragen. Dat is ook de reden waarom we ons hebben beperkt tot 35 scholen. De taak is gigantisch omdat men op maat van elke school moet werken.

Met betrekking tot de vraag om parallel met het VBB andere methoden uit te proberen in andere scholen, ben ik van mening dat we eerst de resultaten moeten afwachten van het huidige project. Het heeft onder meer tot doel een coördinatie te bewerkstelligen tussen de verscheidene bestaande ondersteuningsinitiatieven voor de Brusselse scholen. Het is op dit ogenblik meer relevant te kijken wat de effecten hiervan zullen zijn, gelet op de resultaten die binnen de Limburgse context zijn bereikt, dan parallel en gelijktijdig nog andere werkwijzen op te starten. Zoals reeds eerder gezegd, is het de bedoeling stapsgewijs alle Brusselse basisscholen de kans te geven om tot de netoverschrijdende begeleidingsstructuur toe te treden.

Bepaalde scholen in de Vlaamse Rand en in de taalgrensgemeenten worden geconfronteerd met een vergelijkbare problematiek. Om aan de behoeften van deze scholen tegemoet te komen, verwijs ik naar het betreffende tijdelijk project, waarbij de scholen met een goedgekeurd aanwendingsplan extra lestijden krijgen toebedeeld voor de integratie van anderstalige leerlingen. Een aantal van deze scholen neemt ook deel aan de programma's inzake zorgverbreding en onderwijsvoorrangsbeleid. Soms is er in de Vlaamse Rand nog een bijkomend probleem omdat men er een zeer gedifferentieerd sociaal milieu aantreft. Dit betekent dat de leerkracht nog een extra inspanning moet leveren. In de kleuterschool, waar de kinderen dikwijls zelfs de moedertaal nog niet machtig zijn, zijn er nog meer problemen.

Een aantal problemen van het Nederlandstalig onderwijs worden in Brussel geconcentreerd en versterkt. Dat is ook in de Vlaamse Rand het geval. We beseffen dat. Daarom hebben we aan mevrouw Deckers gevraagd haar project hier op te starten. Ik verwacht er veel van. Ze wordt overal geprezen voor haar inzet en energie. Uiteraard is de situatie in Brussel niet identiek met die van Brussel. De aanpak is echter wel grotendeels dezelfde. Dat tracht ze over te brengen.

Ik volg de situatie op de voet. Ik weet dat de zaken gevoelig liggen. In de toekomst zal men nog andere maatregelen moeten treffen. We hopen te leren uit hetgeen mevrouw Deckers ondervindt. Ik heb regelmatig contact met haar om op de hoogte te blijven van de zeer concrete problematiek in de diverse scholen.

De voorzitter : De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen : Mevrouw de minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik maak eruit op dat de mogelijkheden beperkt zijn. Voor de scholen in de rand verwijst u naar de extra les-tijden waarover ze op dit ogenblik beschikken. Dit volstaat blijkbaar niet om de problemen op te van-gen. Ik wens uiteraard het project van mevrouw Deckers alle succes toe. Het komt erop aan het vertrouwen te herstellen. Mevrouw Deckers heeft bevestigd dat er een vertrouwensbreuk is ontstaan bij de Vlaamse gezinnen in Brussel. Er bestaat een consensus bij alle partijen dat we de Vlaamse aan-wezigheid in Brussel kost wat kost moeten handha-ven. Ik hoop dat de regering daar in de begroting van de volgende jaren rekening mee zal houden en dat zij de nodige middelen ter beschikking zal stel-len om dat doel te kunnen bereiken. Ook het her-stel van het vertrouwen in het Nederlandstalig on-derwijs is daartoe van fundamenteel belang.

Ik vraag me toch af of het niet aangewezen zou zijn om de scholen, die vandaag nog geen beroep kun-nen doen op die bijkomende ondersteuning, toch de mogelijkheid te geven om bepaalde beperkin-gen te laten invoeren met betrekking tot de in-schrijving van leerlingen. De cijfers die u me hebt gegeven, spreken immers tot de verbeelding en als ik daarbij cijfers hoor zoals '35 percent Franstali-gen', dan kan een en ander mijns inziens zonder ondersteuning moeilijk houdbaar zijn.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Trees Merckx-Van Goey tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de implicaties van het federaal veiligheids- en detentieplan voor het onderwijsbeleid van de Vlaamse Gemeenschap

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Merckx-Van Goey tot mevrouw Van-derpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de implicaties van het federaal vei-ligheids- en detentieplan voor het onderwijsbeleid van de Vlaamse Gemeenschap.

Zoals u zich misschien zult herinneren, hebben we reeds in april over ditzelfde veiligheids- en deten-tieplan een vraag gehad van de heer Van Nieuwen-huysen. Ik heb deze nieuwe vraag van mevrouw Merckx echter ontvankelijk verklaard omdat ze

een aantal andere aspecten benadert en wat verder reikt.

Mevrouw Merckx heeft het woord.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, deze morgen kregen we hier reeds een sterk staaltje te horen van de plaats die de Vlaamse regering toe-meet aan haar eigen discours en aan haar visie op de totstandkoming van de besluitvorming zonder doorstroming tussen de verschillende niveaus en zonder betrokkenheid van de actoren.

Ook in het punt dat ik hier vandaag voorleg, is het de federale regering die dicteert wat de gemeen-schappen al dan niet moeten invullen. Ik heb de werkzaamheden van deze commissie de hele voor-middag gevolgd en daarbij vastgesteld dat de mees-ten hier het er wel mee eens zijn dat het Vlaams onderwijs vanuit Vlaanderen moet worden uitge-bouwd en dat de taakstelling en de randvoorwaar-den dienaangaande door Vlaanderen en het Vlaams Parlement moeten worden bepaald : nu geen bevoogding, nooit bevoogding of, om de heer De Cock te citeren, 'no pasarán'. Ik heb zijn woor-den goed genoteerd en heb ook genoteerd dat het samenroepen van een werkgroep om een en ander snel te bespreken, geen soelaas brengt. De minister werd blijkbaar maar laat ingelicht over wat er aan de gang is. Sta me echter toe eerst even in te gaan op wat er nu eigenlijk precies aan de gang is.

Veiligheidsbenadering is goed verkoopbaar. Het is dan ook niet toevallig dat de politieke wereld meer investeert in de veiligheidsbenadering dan in de welzijns-optiek. Rechtstreeks werken aan veiligheid speelt in op wat bij de bevolking leeft, lijkt pragma-tisch en maakt scoren mogelijk. Waarom zou de meerderheid daar niet aan meewerken ?

Het werkt goed, maar het boekt vooral schijnresul-taten omdat ze berust op de eenvoudige premisse dat pure veiligheidspreventie een vlucht naar voren is waarbij de fundamentele vragen worden ontweken. Preventie moet de wortels van het maatschappelijk kwetsbare aanpakken. Ook de so-ciaal-ethische basis van welzijn en onderwijs is iets moois, want het besef dat systematische delinquen-tie ook met sociale en andere welzijnsproblemen te maken heeft, is stilaan gemeengoed geworden. Vandaar trouwens dat ook het welzijns-werk en het onderwijs bij de preventie-inspanningen worden betrokken.

De aanpak en de uitgangspunten liggen evenwel enigszins anders. Laten we daar even dieper op in-

Merckx-Van Goey

gaan vooraleer te komen tot het carcan waarin deze Vlaamse regering zich opnieuw laat drukken. Ik verwijs daarbij niet alleen naar u, maar ook bijvoorbeeld naar de minister van Welzijn en naar de minister van Stedelijk Beleid.

Immers, wil men werkelijk vertrekken vanuit de echte preventiepremissie, dan moeten de zaken bij de wortels worden aangepakt : het werken aan een beter functioneren van gezinnen en van leerlingen, de scholen meer aangepast maken aan het maatschappelijk kwetsbare publiek, het zoeken naar werk en constructieve recreatiemogelijkheden voor de doelgroep, leren solliciteren, enzovoort.

Ik zal het in deze commissie niet hebben over geïntegreerde preventie, maar wel over een essentiële randvoorwaarde volgens dewelke samenwerking ook gelijkwaardigheid van de partner veronderstelt. Die randvoorwaarde is er echter niet bij de veiligheidsinstanties, met name bij de federale invalshoek, en bij de welzijnsinstanties. Zoals ik reeds eerder heb gezegd, is veiligheid voor iedereen een politiek interessanter thema dan meer welzijn voor de maatschappelijk kwetsbare groepen.

De onveiligheid en de onzekerheid in onze samenleving slaan vooral op de angst voor de toekomst. Als er één sector is die haar essentie en haar wezen vindt in het bezig zijn met de toekomst, dan is het wel het onderwijs. Hoe kunt u zich dan inschakelen in een stramien dat door het federale wordt aangeboden in plaats van zelf het voortouw te nemen, zoals dit trouwens in de voorbije legislatuur door het parlement door middel van een actieplan aan de regering werd gevraagd ? De regering is daar toen op ingegaan en er zijn toen een aantal opvolgingsrapporten gepubliceerd.

Dat moet onze invalshoek zijn. We mogen ons niet laten dicteren door de voorstellen uit het federale veiligheids- en detentieplan. Zo wordt in het onderdeel 'delinquentie door probleemjongeren' uitdrukkelijk verwezen naar de rol van het onderwijs. Daarbij wordt gesteld dat dit moet worden onderbouwd door wetenschappelijk onderzoek. Mijn eerste vraag luidt dan ook welke kwalitatieve onderzoeken met betrekking tot de jeugddelinquentie door de minister van Justitie werden bevolen. Het gaat over kwalitatieve onderzoeken die moeten toelaten om tot een integraal beleid te komen dat alle relevante beleidssectoren en -actoren omvat en dit zowel op federaal als op gemeenschapsniveau. Ik heb net gezegd dat als dit vanuit de invalshoek veiligheid gebeurt, dit verkeerd is en

tot niets kan leiden. Toch stel ik de vraag : welke zijn die kwalitatieve onderzoeken die aspecten van het gemeenschapsniveau omvatten ? Door wie worden ze verricht ? Wat is de looptijd en de kostprijs van die onderzoeken ? Is daarover overleg geweest met de Vlaamse Gemeenschap ?

Een ander punt uit het veiligheidsplan is het project nummer 58 dat gaat over het bewaken van een positief schoolklimaat en waarin de rol van de bemiddelaar naar voren wordt geschoven. In dit project wordt gezegd dat de scholen in toenemende mate worden geconfronteerd met probleemsituaties, geweld tussen leerlingen, enzovoort. Om hieraan tegemoet te komen stelt de federale regering voor om een beroep te doen op bemiddelaars. Die moeten dwarsverbindingen maken tussen de school en externe factoren en moeten van buiten de schoolgemeenschap worden gerekruteerd maar zeer vertrouwd zijn met het schoolleven.

Is met u overleg gepleegd over dit project ? Ik leg de nadruk op uzelf, want het is blijkbaar niet voldoende als het met de administratie van de Vlaamse Gemeenschap gebeurt. Is dat project compatibel met het onderwijsbeleid van de Vlaamse Gemeenschap ? In het regeerakkoord staat er een en ander over zorgverbreding en dat er aanspreekpunten in de scholen en extra ondersteuning moeten worden uitgebouwd. Is dat federaal project hiermee verenigbaar ? Gaat u dat aanpassen ?

Ik had graag een overzicht van de bestaande maatregelen terzake in de Vlaamse Gemeenschap. Als u er toch voor kiest om zich in het federaal discours in te passen, is het belangrijk te weten wat in de andere gemeenschappen daarover bestaat om tot een consensus te komen.

Hoe worden de bemiddelaars aan de scholen toegewezen ? Gebeurt dat per zone of per school ? Zijn de scholen verplicht een bemiddelaar te aanvaarden ? Horen die opdrachten niet veeleer bij de CLB's thuis ? Zullen die bemiddelaars opereren als zelfstandigen of via het CLB ? Wat is de verhouding ten aanzien van de directie van de scholen en in welke mate zal er in de taakomschrijving van de bemiddelaar aandacht naar de familiale situatie gaan ? De invalshoek van de gezinnen ontbreekt immers totaal in het federale plan. Dat is een reden om hoegenaamd niet akkoord te gaan met de federale aanpak en ons als Vlaamse Gemeenschap niet tevreden te stellen met alle tools en instrumenten die we in ons beleid liefst geïntegreerd en horizontaal door allen geschraagd zouden zien. We moeten vertrekken vanuit het standpunt van de jongeren en van de gezinnen. Dat ontbreekt volledig. Me-

Merckx-Van Goey

vrouw de minister, ik had graag uw opinie daarover.

De voorzitter : De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen : Mevrouw de minister, ik heb een aantal maanden geleden een vraag gesteld over het overleg bij de totstandkoming van het veiligheidsplan. U hebt toen geantwoord dat er geen overleg was geweest. Dat gebeurde bij de bekendmaking van de eerste versie. Nu is er een tweede versie. Is deze versie nu wel in overleg met u of uw diensten gebeurd ?

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mijnheer de voorzitter, geachte leden, op een informele vergadering op het kabinet van minister Verwilghen op 1 maart 2000 werden de Vlaamse kabinetten van Onderwijs en Welzijn uitgenodigd. Op deze vergadering werd gevraagd het veiligheidsplan door te nemen en hierover een standpunt in te nemen. Het plan werd door mijn administratie volledig gescreend en de raakvlakken met onderwijs werden hierbij in kaart gebracht. Er werd ook aangegeven welke projecten en maatregelen reeds in het onderwijs lopen of welke er nog op de sporen zullen worden gezet.

Zo stelt Justitie onder meer voor dat scholen zouden kunnen beschikken over een bemiddelaar. Zij zouden met een conflictbemiddelende rol intern in de school instaan voor de dwarsverbindingen tussen school en externe actoren uit de sociale sector, de politie en het parket. Er wordt ook aangegeven dat deze bemiddelaars van buiten de scholen zouden worden gerekruteerd.

Af en toe geeft het veiligheidsplan misschien de indruk voor een buitenstaander, die het onderwijsveld niet kent, dat er op dit vlak in het onderwijs nog niets is gebeurd. Dit terwijl op lokaal vlak vele scholen en centra voor leerlingenbegeleiding inspanningen leveren om rondom hen een netwerk uit te bouwen met de buurtwerking, met het schoolopbouwwerk of met comités voor bijzondere jeugdzorg om jongeren met problemen gezamenlijk hulp te verlenen en te begeleiden. Mensen die het onderwijs kennen, weten natuurlijk wel dat dit bestaat.

Specifiek wil het departement Onderwijs in dit verband melding maken van het reeds vijf jaar lopende spijbelproject, waarin regionale netwerken rond scholen op experimentele basis worden ondersteund of opgestart om de achterliggende problemen van spijbelaars gezamenlijk en meer preventief aan te pakken. Ook mag niet worden voorbijgegaan aan de rol en impact van leerkrachten die binnen de school soms gedeeltelijk of geheel vrijgesteld worden van hun lesopdracht om leerlingen te begeleiden. Op die manier worden ze ingeschakeld in dat netwerk. Het departement Onderwijs is zeker vragende partij om deze netwerken verder uit te bouwen en om meer aan conflictbemiddeling te doen buiten de gerechtelijke sfeer. In dat kader past trouwens heel de spijbelproblematiek, waarover vorig jaar nog heel wat te doen was.

Een bemiddelingsfunctie is een mogelijkheid die eerst experimenteel kan worden uitgetest, conform de uitgangspunten van het sanctiebeleid van scholen zoals omschreven in het actieplan inzake antisociaal gedrag. Dat actieplan bevat trouwens ook heel wat maatregelen die raakpunten hebben met het veiligheidsplan. Er moet duidelijk worden gemaakt van waaruit die bemiddelaar functioneert – bijvoorbeeld wie de werkgever is -, hoe hij of zij wordt toegewezen en wat de verhouding is met het Centrum voor Leerlingenbegeleiding. De CLB's zullen immers natuurlijk een belangrijke rol spelen in dit gegeven.

Op 8 juni bepaalde de Vlaamse regering haar standpunt ten aanzien van het veiligheidsplan. Ze besliste vooralsnog geen gunstig advies te verlenen aan het plan omdat de bevoegdheidsverdeling nog niet volledig duidelijk is geworden. De minister-president heeft die opmerkingen overgemaakt aan de federale regering. Op basis van dit standpunt vond er vorige week tweemaal een nieuw overleg plaats. Daar werd afgesproken dat er inzake onderwijs regelmatig overleg zal plaatsvinden. Het departement Onderwijs zal het initiatief nemen om een aantal dingen concreet uit te werken, en ze op die wijze verder ter sprake te brengen.

Ik herhaal echter dat men niet mag denken dat er nog niets is gebeurd op onderwijsvlak omdat een aantal punten terzake nu in het veiligheidsplan staan. Integendeel, er is een inventaris gemaakt van wat reeds bestond op onderwijsvlak en dit gekoppeld aan het veiligheidsplan. In samenspraak zullen terzake nog een aantal bijkomende initiatieven nodig zijn, waar we trouwens zelf ook al aan dachten. Dan heb ik het bijvoorbeeld over de leerlingenbegeleider. Dat idee leefde ook al bij ons. We zouden er sowieso toe zijn gekomen.

De voorzitter : Mevrouw Merckx heeft het woord.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey : Ik dank de minister voor haar antwoord. Toch ben ik er helemaal niet tevreden mee. Ik stel immers vast dat men tot 1 maart heeft gewacht op een uitnodiging, in plaats van zelf het voortouw te nemen.

Reeds in de vorige zittingsperiode, toen de minister ook al deel uitmaakte van dit parlement, was voor iedereen duidelijk dat het jeugdbeleid en de zorgverbreding voor jongeren een belangrijk thema zou vormen. Waarom heeft Vlaanderen geen uitnodiging gericht aan het federale vlak, opdat dit niveau zich zou kunnen aansluiten bij onze filosofie en uitgangspunten en ons, waar mogelijk, zou kunnen ondersteunen ? Ik verwijs daarbij naar het eerste punt van de eerste vraag om uitleg deze ochtend.

Verder stel ik vast dat er niets werd gedaan met het vroegere actieplan, dat nochtans unaniem door dit parlement werd ondersteund. Men doet blijkbaar geen moeite om de verdere integratie tussen de diverse sectoren op het niveau van het Vlaamse beleid te vervolmaken. Blijkbaar is dat geen prioriteit, want men schaaft zich achter de veiligheidsaanpak.

Ik ben het met u eens dat alleen slechte lezers of ondeskundige personen zullen vaststellen dat er nog niets is gebeurd, maar toch wordt die indruk gewekt. Er wordt weliswaar een inventaris opgesteld, maar die wordt eens te meer gekoppeld aan het uitgangspunt van het veiligheidsplan. Ook daar stelt het Vlaamse niveau zich ondergeschikt op aan de score die federaal moet worden gehaald met dit veiligheids- en detentieplan.

Mevrouw de minister, u zegt dat dit project van de bemiddelaar eerst experimenteel zal gebeuren, conform een actieplan. Ik neem aan dat u ook hier weer verwijst naar een federaal actieplan. Dit plan zal het antwoord bepalen op de diverse vragen die ik u heb gesteld : wie de werkgever zal zijn, of de school de toegang al dan niet kan weigeren. Het zal het federale actieplan zijn dat bepaalt of een en ander per zone of per school gebeurt. Ook daar be- treur ik dat u niet het voortouw neemt.

De regering heeft inderdaad op 8 juni – terecht – een ongunstig advies verleend aan het federale veiligheidsplan. Het nieuwe overleg van vorige week heeft ertoe geleid dat er regelmatig contact zal zijn. Het initiatief daartoe kan ook van onze kant komen. Ik weet niet waarop u zit te wachten om het federale beleid wat meer in te schakelen in het

onze en eindelijk een einde te stellen aan de ondergeschikte rol van Vlaanderen ten opzichte van het federale vlak, ook in deze zo belangrijke materie. Onderwijs en welzijn zijn instrumenten voor het voeren van een veiligheidsbeleid. Ik heb proberen aan te tonen dat er sprake is van schijnoplossingen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Simonne Janssens-Vanoppen tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over het onderwijsvoorrangsbeleid en de ontwikkeling van een Kenniscentrum

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Vanoppen tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over het onderwijsvoorrangsbeleid en de ontwikkeling van een Kenniscentrum.

Deze vraag sluit aan bij de vraag van de heer Van Nieuwenhuysen.

Mevrouw Vanoppen heeft het woord.

Mevrouw Simonne Janssens-Vanoppen : Mijnheer de voorzitter, ik wist niets af van de vraag van de heer Van Nieuwenhuysen. Nu blijkt dat het OVB in heel Vlaanderen van toepassing is. De heer Van Nieuwenhuysen heeft zich toegespitst op de situatie in Brussel. Mijn vraag ligt enigszins anders.

Naast dit OVB is in Limburg een ander project gegroeid dat intussen voldoende roem heeft verworven door zijn degelijkheid. Het is ontstaan uit een project School en Gezin dat startte in 1988 in twee kleuterscholen in Heusden en Lanklaar. Het nam al heel gauw uitbreiding tot Beringen, Hasselt, Houthalen, Genk en Maasmechelen. 'De Nieuwe Limburger' van oktober 1992 meldt dat zes projectmedewerkers ervoor gezorgd hebben dat migrantenmoeders in speciale moedergroepen ervaringen konden uitwisselen. Men behandelde allerhande tips over het voorlezen uit kinderboeken, het televisiekijken met de kinderen of problemen met het slapengaan. In de loop der jaren is op die manier heel wat meertalig didactisch materiaal samengebracht in het Nederlands, het Turks en het Marokkaans. Meer dan twintig onderwerpen over kleuters en lagereschoolkinderen kwamen aan de orde : agressie, angst, spel en speelgoed, straf en beloning, gezonde eetgewoonten, huiswerk, rolpatro-

Janssens-Vanoppen

nen, enzovoort. Scholen en organisaties konden een beroep doen op dit materiaal. Het werd concreet vertaald en uitgewerkt in folders, werkboeken, video's. Het OVGB dat daaruit ontstond en vanaf 1990 een formele instelling werd, heeft zijn degelijkheid bewezen in Limburg.

Succes en degelijkheid bouwt men niet alleen op met voldoende medewerkers, ze kosten ook heel wat geld. De provincie Limburg heeft niet nagelaten om daarin volop te investeren, alles bij elkaar bijna een half miljard frank, wat toch wel een fiks bedrag is. Dit ontsnapte niet aan de aandacht van de toenmalige minister-president die tijdens een interministerieel overleg beloofde dat in Limburg een kenniscentrum zou worden opgericht rond dit OVGB zodat de opgebouwde deskundigheid bewaard kon blijven en geraadpleegd kon worden. Daarom richtte ik mijn vraag eerst tot minister-president Dewael, maar ik vraag u als minister van Onderwijs om duidelijkheid. We vernamen immers dat dit centrum zijn stek zou vinden in Brussel en dat bevremdt ons.

Hoe staat het met de plannen voor de realisatie van dit centrum ? Waar zou het worden ingeplant ? Is het, desgevallend, verantwoord om het met Limburgse investeringen opgebouwde centrum weg te halen uit de provincie en naar Brussel te brengen ?

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Ik zal eerst iets vertellen over de voorgeschiedenis. Naar aanleiding van de sluiting van de mijnen in Limburg engageerden de Europese Commissie, de federale regering, de Vlaamse Executieve en het provinciebestuur van Limburg zich ertoe om een nieuwe toekomst voor Limburg uit te tekenen. Dit werd concreetiseerd in het Toekomstcontract voor Limburg dat op 29 april 1987 werd ondertekend.

De objectieven van het contract waren : stimulering van de werkgelegenheid zodat de werkloosheid binnen de tien jaar gevoelig zou afnemen tot het gemiddelde niveau in Vlaanderen ; verhoging van de scholingsgraad door stimulering van participatie aan onderwijs, opleiding en vorming, en ook op dit punt gold het Vlaamse niveau als streefdoel ; opstarten van reconversie-initiatieven in de gemeenten waar de mijnzetels gesloten waren. De Vlaamse Executieve richtte in 1989 een Permanente Werkgroep voor Limburg op. De PWL werd belast met de actualisering van het toekomstcontract

en met de activering van economische en sociale projecten. De rode draad door de verschillende domeinen was een geïntegreerd migranten- en kansarmoedebeleid.

Uit een onderzoek, verricht door een van de leden van de PWL, volgden een aantal conclusies voor het onderwijs. 'Extra investeringen in het onderwijs aan jongeren zijn een noodzakelijkheid. Er zijn ernstige motieven om een onderwijsvoorranggebiedenbeleid gestalte te geven. Het lijkt verantwoord een zware klemtoon te leggen op het basisonderwijs.'

Voor de concretisering van de eerste fase van dit OVGB werd een bedrag van 300 miljoen frank vastgelegd voor de periode 1990 tot 1997. Er werd een beleidsgroep geïnstalleerd die dit beleid inhoudelijk en strategisch zou bepalen. Het ging om de onderwijsnetten, de sociale partners, het PMS, het departement Onderwijs en de VLOR. Er werd een algemeen coördinator aangesteld met de opdracht een concept uit te werken ter ondersteuning van de basisscholen van de Limburgse mijngemeenten. Het ging om 78 scholen, met in totaal 25.000 leerlingen en 1.500 leerkrachten. Het concept OVGB werd op 3 maart 1990 goedgekeurd en ging van start tijdens het schooljaar 1990-1991. De doelstelling was het verkleinen van leerachterstanden en het vergroten van sociale emancipatie in een multiculturele samenleving.

Vertrekkend van een probleemanalyse op schoolniveau werden per school werkdomeinen vastgelegd. Deze domeinen situeren zich in het onderwijs in de culturele basisvaardigheden, de noodzakelijke differentiatie en de samenwerking met ouders. Voor deze werkdomeinen is voorzien in een intensieve begeleiding. Indien nodig krijgt de school didactisch materiaal en wordt er materiaal ontwikkeld.

Om het geheel van de werking wetenschappelijk te onderbouwen, werd het OVGB continu geëvalueerd en bijgestuurd door een extern wetenschappelijk evaluatieteam van de KU Leuven. Het gaat dus niet om extra lespakketten voor het kleuteronderwijs, het is veel ruimer dan dat.

Wat de optimaliseringsmodellen betreft, kan ik u antwoorden dat reeds in het concept van 1990 werd vastgelegd dat de knowhow die in de periode 1990-1997 werd opgedaan niet verloren mocht gaan. De verworven kennis zou via optimaliseringsmodellen worden vastgelegd ten behoeve van het beleid, het pedagogisch hoger onderwijs en andere onderwijsinstanties.

Vanderpoorten

Ik zal ook even dieper ingaan op het interministerieel overleg van 1996. Op 10 april 1995 werd voor de Limburgse reconversie een akkoord afgesloten dat werd bevestigd door de Vlaamse regering op 26 april 1995. Het gaat hierbij om het zogenoemde Witte Donderdagakkoord. Hierin werd bepaald dat de reconversie wordt gestuurd vanuit het interministerieel overleg en dat de PWL een beleidsvoorbereidende en -uitvoerende taak krijgt. Dit betekent dat het OVGB zal worden behartigd door de VZW PWL. De financiering van de reconversie gebeurt via het Limburgfonds.

Tijdens de vergadering van 9 februari 1996 besliste de PWL dat alle lopende reconversieprojecten zouden worden geëvalueerd. Het OVGB kreeg een positief rapport. Op het interministerieel overleg van 13 december 1996 werd echter verklaard dat de sociale partners van Limburg niet wensten dat het OVGB zou worden verlengd. Het interministerieel overleg besliste anders. Het OVGB zou worden verlengd tot 31 augustus 2000. Men legde ook een aantal prioriteiten vast, namelijk de continuïteitsbegeleiding in de bestaande OVGB-scholen, nieuwe inhoudelijke klemtonen en verspreiding van de opgebouwde knowhow. Van een kenniscentrum is er dus na 2000 blijkbaar geen sprake meer.

In navolging van de beslissingen van het interministerieel overleg van 31 december 1996 werd aan de algemeen coördinator gevraagd de besluiten om te zetten in een nieuw concept met een bijbehorende strategie. Het concept werd ter goedkeuring voorgelegd aan de vergadering van de beleidsgroep van 26 juni 1996 en integraal goedgekeurd door de netten, het PMS, enzovoort.

Inzake de prioriteit 'Verspreiding van de opgedane knowhow', lees ik u letterlijk voor uit de tekst van het goedgekeurde concept. 'Na de periode 1990-1997 wordt de opgebouwde knowhow schriftelijk vastgelegd in optimaliseringsmodellen. Het betreft methodieken, materialen en modellen via dewelke een bijdrage kan worden geleverd aan de oplossing van de vastgestelde problematieken. De optimaliseringsmodellen moeten kunnen worden getransfereerd naar andere scholen. De transfermogelijkheden van deze modellen moeten op langere termijn borg staan voor een mogelijke toepassing ervan, niet enkel in de Limburgse scholen, maar ook in een brede waaier van scholen.

De beschikbaarheid van deze optimaliseringsmodellen voor het beleid, het pedagogisch hoger onderwijs en andere onderwijsinstanties moet leiden tot een consolidatie van de effecten van het onder-

wijsvoorrangsbeleid op lange termijn in een bredere waaier van scholen'.

Het overbrengen van de knowhow van Limburg naar Brussel betekent niet dat er één vast model kan worden uitgewerkt. Men kan wel een aantal ankerpunten aanreiken, die na aanpassing in andere scholen op andere plaatsen kunnen worden gebruikt. Dat is ook de meerwaarde van het project. De knowhow die is opgebouwd in Limburg kan dus ook worden gebruikt in Brussel. Daarstraks heb ik echter ook gezegd dat men zelfs binnen de 35 aangeduide scholen maatwerk moet leveren. Elke school heeft andere karakteristieken en een verschillende populatie. Elk model zal dan ook min of meer moeten worden aangepast aan de situatie ter plaatse. Men moet rekening houden met de aanwezige nationaliteiten, de voorkennis, het feit dat in Brussel Franstaligen aanwezig zijn, enzovoort.

De voorzitter : Mevrouw Janssens heeft het woord.

Mevrouw Simonne Janssens-Vanoppen : Mevrouw de minister, ik dank u voor uw antwoord. Uiteraard moet men de opgebouwde kennis kunnen aanwenden voor andere projecten, waarbij men rekening houdt met de typische situatie. Als Limburgers kunnen we enkel fier zijn dat men het project daar heeft opgestart. De verworven deskundigheid kan nu worden aangewend ten voordele van veel andere kinderen.

Het verbaast me enigszins dat er nergens een geschreven tekst te vinden is en dat de term 'kenniscentrum' blijkbaar nergens staat genoteerd. Ik besluit daaruit dat er bij bezoeken soms woorden worden uitgesproken die daarna niet worden verankerd in een tekst. Achteraf kan men er dan vrijblijvend mee omgaan.

Ik ben uiteraard blij dat de deskundigheid die bij ons werd opgebouwd, wordt aangewend. Ik hoop van ganser harte dat heel veel kinderen daar voordeel uit halen.

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Men heeft klaarblijkelijk wel over een kenniscentrum gesproken in het kader van een nieuw Limburgplan. We denken dat daardoor enige verwarring is ontstaan over die term.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Patrick Hostekint tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de topsportscholen in Vlaanderen

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Hostekint tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de topsportscholen in Vlaanderen.

De heer Hostekint heeft het woord.

De heer Patrick Hostekint : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, eigenlijk wilde ik mijn vraag indienen op een ogenblik van politieke windstille in deze commissie en meer bepaald naar aanleiding van Euro 2000 en van de nakende Olympische Spelen. Ik kon natuurlijk niet weten dat het zo een woelige vergadering zou worden. Gelieve mij dus te vergeven dat ik u daar net vandaag mee lastigval.

Mede op vraag van een aantal belangrijke sportfederaties, nam toenmalig onderwijsminister Van den Bossche een tweetal jaar geleden een initiatief om leerlingen van het secundair onderwijs de mogelijkheid te geven studies en topsport op een meer flexibele wijze te combineren. Daartoe werd op 25 maart 1998 een topsportconvenant ondertekend door de Vlaamse regering, een aantal sportfederaties en de onderwijskoepels. Die topsportscholen zijn netjes verdeeld over de provincies en over de verschillende onderwijsnetten.

In dit globale convenant werden afspraken gemaakt om in een beperkt aantal scholen specifieke topsportopleidingen op te zetten. Op dit globaal convenant volgden nadien nog een reeks bijzondere convenants tussen de Vlaamse minister van Onderwijs, de betrokken sportfederatie en een lokale onderwijsverstrekker.

Aan de scholen en sportfederaties die in dit project stappen, worden heel wat eisen gesteld. De topsportscholen moeten er met aangepaste werkmethodes en leerwegen voor zorgen dat de topsportleerlingen volwaardig secundair onderwijs kunnen volgen. Dit vergt van de betrokken leerkrachten een grote inspanning en de nodige flexibiliteit. De sportfederaties moeten onder meer instaan voor de invulling van twaalf uur sportspecifieke training en omkadering. Het is duidelijk dat er dus ook van de trainer veel wordt verwacht.

Voorlopig komen er veertien sporten in aanmerking : tennis, turnen, zeilen, atletiek, ruitersport, wielrennen, voetbal, handbal, volleybal, basketbal,

judo, zwemmen, karate en roeien. In dit verband had ik de minister volgende vragen willen stellen. Voor welke sportdisciplines zijn er momenteel bijzondere convenants afgesloten ? Hoe zijn de sportdisciplines over de topsportscholen verdeeld ? Welke mensen staan in voor de sporttraining ? Ik wens hierbij te verwijzen naar topsporters die niet het geluk hebben gehad een opleiding aan de topsportscholen te kunnen volgen, maar die toch schitterende resultaten op hun palmares hebben gestaan. Het mooiste voorbeeld is Frederik Deburghgraeve die zijn jeugd volledig aan de zwemsport heeft opgeofferd en tien jaar aan de wereldtop heeft gestaan. Nu heeft hij echter – vooral om psychologische redenen – een punt gezet achter zijn sportcarrière en dreigt hij in een zwart gat te vallen. Zijn het niet precies die wereldatleten – onze judoka's zijn andere mooie voorbeelden – die eerst in aanmerking zouden moeten komen bij de aanwerving van topsporttrainers ? Hoe gebeuren de aanwervingen voor het sporttrainingsgedeelte en welke vereisten worden er gesteld aan de topsporttrainers ?

Zijn er voor alle sportdisciplines toptrainers met de nodige pedagogische kwaliteiten voorhanden ? Welke mogelijkheden zijn er voor toptrainers die nog niet over een pedagogisch diploma beschikken ?

De voorzitter : De heer Moreau heeft het woord.

De heer André Moreau : Het is inderdaad een belangrijke materie die hier op tafel wordt gelegd en de heer Hostekint heeft het terecht gehad over 'in een zwart gat vallen', een gat waar in onze samenleving wel velen terechtkomen. Het is dan ook onze taak dit zo veel mogelijk te vermijden.

Ik kan begrip opbrengen voor het geval Deburghgraeve die vast en zeker een echte toptrainer zou kunnen worden. Toch wens ik te benadrukken dat niet alleen 'blijvend leren' via voortdurende bijscholing belangrijk is, maar ook 'blijvend strijden' tot de laatste snik.

Ik wens dan ook aan de minister te vragen of Frederik Deburghgraeve zich pedagogisch kan bijscholen. Als dat mogelijk is, dan moet hij dat ook doen.

De heer Patrick Hostekint : Hij is daar ook toe bereid.

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mijnheer de voorzitter, collega's, ik geef u eerst een overzicht voor het schooljaar 1999-2000 van de diverse secundaire topsportscholen en de aangeboden sporttakken. Voor elke sportdiscipline werd tussen de betrokken sportfederaties, de betrokken school en de minister van Onderwijs een bijzonder convenant gesloten, aansluitend bij het globaal topsportconvenant van 25 maart 1998.

Voor het gemeenschapsonderwijs zijn dat het Koninklijk Atheneum II te Hasselt voor atletiek en handbal, het Koninklijk Atheneum in de Voskenslaan te Gent voor atletiek en turnen, het Koninklijk Atheneum te Leuven voor tafeltennis en het Koninklijk Atheneum te Mortsel voor badminton, tennis en watersport, meerbepaald zeilen. Voor het gesubsidieerd officieel onderwijs zijn dat het Stedelijk Handelsinstituut te Merksem voor basketbal, judo, ski en voetbal en in het gesubsidieerd vrij onderwijs zijn dat het Onze-Lieve-Vrouwecollege te Vilvoorde voor volleybal, het Sint-Jan Berchmanscollege te Genk voor golf en voetbal, het Don Boscocollege te Zwijnaarde voor voetbal en het Vrij Instituut voor Lichamelijke Opvoeding Ter Borch te Meulebeke voor ruitersport en voetbal.

De respectieve sportfederaties zijn verantwoordelijk voor het sportspecifiek trainingsgedeelte van de opleiding. Hieronder valt ook de aanwerving en financiering van de trainers. Naast de eigen criteria die elke federatie hanteert, worden drie algemene voorwaarden door het departement Onderwijs en Bloso opgelegd. Ten eerste moet men houder zijn van een sporttechnisch diploma van de Vlaamse trainerschool, minimum het niveau trainer B. Ten tweede moet men houder zijn van ten minste een getuigschrift van lager secundair onderwijs of gelijkwaardig. Ten derde moet men houder zijn van een pedagogisch studiebewijs of uiterlijk in het schooljaar 2000-2001 een GPB-cursus binnen het hoger volwassenenonderwijs aanvatten.

Het aanbod van pedagogisch geschoolde trainers varieert naargelang van de sportdiscipline. Toch zijn momenteel meer dan 70 percent van de trainers afgestudeerde licentiaten en regenten. Daaronder zijn er vijf leraars lichamelijke opvoeding, waarvan er vier gedetacheerd zijn naar de Koninklijke Belgische Voetbalbond en een naar de Vlaamse Handbalvereniging.

Vanuit het waarborgen van de onderwijskwaliteit, ook wat de topsportrichtingen betreft, moet de opvang, begeleiding en training van leerplichtige jongeren op een pedagogisch verantwoorde wijze gebeuren. Daarom moeten de trainers die nog geen

pedagogisch bekwaamheidsbewijs hebben, uiterlijk vanaf het schooljaar 2000-2001 een pedagogische cursus doorlopen.

Mits voldoende belangstelling zou het Stedelijk Centrum voor Volwassenenonderwijs Pestalozzi te Antwerpen vanaf volgend schooljaar binnen het modulair systeem zelfs een speciale pedagogische cursus voor trainers van topsportscholen organiseren.

De voorzitter : De heer Hostekint heeft het woord.

De heer Patrick Hostekint : Ik dank de minister voor de inlichting. Ik wil even terugkeren naar Frederik Deburghgraeve. Ik wil me niet beperken tot één geval. Frederik Deburghgraeve is houder van het diploma van hoger secundair onderwijs, ik meen in een technische richting. Als hij bijvoorbeeld wordt aangeworven door zijn sportfederatie, heeft hij dan een bepaalde tijd om aan deze pedagogische voorwaarden te voldoen? Dit kan men vergelijken met de licentiaten die voor het bekomen van het aggregaatsdiploma een bepaalde periode krijgen, met die beperking dat zolang ze dat diploma niet hebben, ze ook niet kunnen worden benoemd.

Minister Marleen Vanderpoorten : Hij moet aan de drie genoemde voorwaarden voldoen. Aan de tweede zal hij wel voldoen. Over de voorwaarde van houder zijn van een sporttechnisch diploma van de Vlaamse Trainerschool minimum niveau B kan ik me niet uitspreken. Hij moet volgend schooljaar zeker starten met de pedagogische studie. Dit is een belangrijke vereiste van het departement Onderwijs.

De heer Patrick Hostekint : Worden die mensen betaald volgens hun diploma?

Minister Marleen Vanderpoorten : Dat valt onder de categorie die we 'andere' noemen. Maar wat dit specifiek geval betreft, kan op het departement worden uitgezocht welke mogelijkheden er zijn en aan welke bijkomende voorwaarden hij moet voldoen. Daarover kan men inlichtingen inwinnen, want alle gevallen zijn verschillend.

De heer Patrick Hostekint : Ik zal een voorbeeld geven van een schandalige situatie. Voetballers en wielrenners vormen een categorie apart op het vlak van salaris. De topspelers in België, bijvoorbeeld bij Anderlecht, verdienen tussen de 500.000 en 1 miljoen frank netto per maand, zonder de premies. Frederik Deburghgraeve staat op de loonlijst van Bloso. Hij wordt betaald volgens zijn diploma

Hostekint

en krijgt als contractueel 33.000 frank netto per maand tot het einde van het jaar. Zijn broer en zusster, die in een fabriek werken, lachen eens met een dergelijk loon. We beschikken over topatleten in Olympische disciplines. We mogen daar trots op zijn, maar ze worden ondermaats betaald. De sportfederaties hebben geen speling wat de bezoldiging betreft.

De voorzitter : Dat overschrijdt echter het bestek van deze vraag om uitleg.

Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Dirk De Cock tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de verplaatsing van woon-schoolverkeer

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer De Cock tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de verplaatsing van woon-schoolverkeer.

De heer De Cock heeft het woord.

De heer Dirk De Cock : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, op dinsdag 20 juni verschenen in de krant Het Nieuwblad, met als bron 'De diensten voor Wetenschappelijke, Technische en Culturele aangelegenheden, 1999' schrijvende cijfers over de dominantie van de wagen bij verplaatsingen van leerlingen tussen thuis en de school.

Steeds meer kinderen worden met de auto naar school gebracht. Alle leeftijden samen genomen gaat het over een gemiddelde van ruim een derde van de leerlingen. In vergelijking met vijf jaar geleden is dat een stijging met toch wel 4 procent. De kinderen bewegen zich steeds minder op eigen kracht richting school. Het aantal leerlingen die te voet gaan neemt af met 3 procent, het aantal leerlingen die met de fiets gaan met 5 procent. Zelfs voor heel korte ritten, van 1 tot 5 kilometer, wordt de auto van stal gehaald. Het woon-schoolverkeer behelst 6 procent van alle verplaatsingen die we dagelijks doen, ongeacht het vervoermiddel, en 4 procent van alle dagelijks gereden kilometers.

Mevrouw de minister, ik wil u terzake de volgende vragen stellen. Kunt u die cijfers van Het Nieuwsblad bevestigen ? Welke initiatieven kunnen er eventueel worden genomen om de verplaatsing naar school met de fiets of te voet te bevorderen ? In welke mate leveren initiatieven zoals het geven van valhelmen aan leerlingen die met de fiets komen succes op ? Waar ligt de oorzaak van dat veelvuldig autogebruik ? Welke aanpassingen moeten er gebeuren aan de fietspadeninfrastructuur, zodat die gebruiksvriendelijker wordt voor leerlingen ? Heeft er wat dit onderwerp betreft overleg plaatsgevonden met de scholen of de gemeenten ?

De voorzitter : De heer Van Baelen heeft het woord.

De heer Gilbert Van Baelen : Mijnheer de voorzitter, bij de bespreking van de beleidsnota hier en allesszins tijdens de plenaire vergadering hebben we de minister gevraagd om dit in een ruimer perspectief te benaderen. Dan gaat het niet alleen over het architecturale, maar ook over het hele aspect van de ruimtelijke ordening en de ruimtelijke omgeving.

Dit aspect moet natuurlijk erg ruim worden benaderd. Eigenlijk is het de afgeleide van een ander probleem. Toen werd op een bepaald ogenblik gezegd dat er binnen het kabinet of de administratie een werkgroep zou komen om een soort draaiboek te maken ten behoeve van onderwijsinstellingen inzake de inplanting van nieuwe schoolgebouwen en dergelijke. Is die er al ?

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mijnheer de voorzitter, de cijfers van Het Nieuwsblad zijn me in grote lijnen bekend. Over de juistheid ervan kan ik me niet uitspreken daar dit nader onderzoek vergt. Wel kennen we de cijfers uit de nationale enquête naar de mobiliteit van de huishoudens in het algemeen. Daaruit kan een en ander worden afgeleid.

In het kader van een mobiliteitsconvenant kunnen er op gemeentelijk vlak twee nieuwe modules worden afgesloten, de module 10 en de module 13. Ik overloop ze even. De module 10 heeft tot doel de schoolomgevingen langs of in de onmiddellijke omgeving van de gewestwegen opnieuw in te richten, met het oog op de verbetering van de verkeersveiligheid voor de schoolgaande jeugd. Bovendien levert men daarmee een bijdrage tot de bevordering van verplaatsingswijzen die een alternatief vormen voor de auto.

Vanderpoorten

Om hiervoor in aanmerking te komen moet de school een vervoersplan opstellen met een korte- en langeretermijnvisie, waarbij een reeks concrete acties op het vlak van informatie, vervoersorganisatie en sensibilisering worden voorgesteld. Daarbij gaat onder meer aandacht naar het organiseren van de schooltoegangen, het op- en afhalen van de scholieren, het voorzien in voldoende en veilige fietsstallingen, het parkeren en halt houden van de schoolbus, het begeleiden van de scholieren naar de dichtstbijgelegen halte van het openbaar vervoer, de inzet van gemachtigde opzichters, het voorzien in mogelijkheden voor het lang parkeren van leraars en andere personeelsleden en het organiseren van carpooling.

De module 13 heeft tot doel bij te dragen tot de versnelde uitbouw van het fietspadennetwerk. Dit kan extra worden aangemoedigd door het subsidiëren van de aanleg van nieuwe fietspaden langs gewestwegen om zo het aandeel van het fietsverkeer in de bestaande verkeersstromen te verhogen. De verhoging van de veiligheid, het comfort en de bereikbaarheid door middel van de fiets staan hierbij uiteraard centraal. Ik ben ervan overtuigd dat de voorbeeldfunctie die het Vlaams Gewest hier tracht te vervullen navolging zal krijgen van de gemeenten – wat trouwens al grotendeels gebeurt – voor die scholen die niet gelegen zijn langs of in de nabijheid van gewestwegen.

Via een degelijke en intense samenwerking tussen de ouders, de inrichtende machten en de lokale overheid moet het verplaatsingsgedrag naar school kunnen worden gericht op het te voet gaan en op het gebruik van de fiets. Daarnaast verwijs ik naar veelvuldige initiatieven die gericht zijn op educatie tot een verantwoord verkeersgedrag van kinderen, jongeren en adolescenten. Meer specifiek verwijs ik naar de lessenpakketten en projecten van de Stichting Verkeerskunde, stuurgroep Onderwijs, naar de acties van de VZW Langzaam Verkeer, de initiatieven van het Verkeerspedagogisch Instituut, en de lessenpakketten zelf inzake verkeerseducatie, zowel in het basis- als in het secundair onderwijs.

Het dragen van een valhelm draagt ongetwijfeld bij tot het beperken en zelfs voorkomen van ernstige hoofdletsels. Belangrijk hierbij is een noodzakelijke sensibilisering gericht op een gewoontegetrouw gebruik van de valhelm.

De heer De Cock stelde ook de vraag naar de oorzaak van het veelvuldig autogebruik, net als de vraag welke aanpassingen er moeten komen in de fietspadeninfrastructuur zodat die gebruiksvriendelijker wordt voor de leerlingen. Volgens de huidige trend worden nog meer leerlingen tot aan de school gebracht – men spreekt van de achterbankgeneratie. We lijken ons andermaal in een negatieve spiraal te bevinden. Er lopen al jaren acties en toch wordt het probleem nijpender. Jaren geleden al vestigde de Koning Boudewijnstichting daar de aandacht op. Ze publiceerde toen in spiraalvorm de tekst: 'Steeds meer ouders brengen hun kinderen met de auto naar school waardoor de verkeersonveiligheid toeneemt, waardoor steeds meer ouders hun kinderen met de auto naar school brengen, waardoor de verkeersonveiligheid nog toeneemt, waardoor ...' Ouders vinden de weg tussen de woning en de school steeds gevaarlijker, zoeken een oplossing door hun kinderen met de wagen naar school te brengen en dragen zo bij tot de toename van de verkeersdruk en de verkeersonveiligheid.

Ik wil erop wijzen dat in deze aangelegenheid de gemeenten zelf het initiatief kunnen nemen. Dat gebeurt op veel plaatsen. Een beleid dat is gericht op een veilig school-woonverkeer kan een plaats krijgen in een verkeersconvenant tussen de gemeente en de Vlaamse overheid. Het blijft in eerste instantie een lokale aangelegenheid waarbij sensibilisering en stimulering door de hogere overheid mogelijk is. Het gaat vooral om een mentaliteitsverandering. Daar moet iedereen aan meewerken, want dat kan men niet opleggen via regels.

Ik zal u een kopie bezorgen van de 'Mobiliteitsbrief' van Kluwer hierover.

De voorzitter : De heer De Cock heeft het woord.

De heer Dirk De Cock : Mevrouw de minister, ik onthoud dat het onderwerp u fel bezighoudt, dat u de weg naar school te voet en met de fiets via een aangepaste infrastructuur wil stimuleren, dat u de verkeersopvoeding in het basis- en secundair onderwijs steunt, en dat u de sensibilisering voor het gebruik van een valhelm positief evalueert.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 13.11 uur.*
